БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 70 (4169)
26 МАРТ, 1980 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

● *Олий ўқув юртларида*

ТАРИХИЙ САНАГА БАҒИШЛАНДИ

Ф. Энгельс номидаги Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтида Париж Коммунасининг 109 йиллигига бағишланган тантанали кеча бўлиб ўтди. Кечани француз тили фонетикаси кафедрасининг катта ўқитувчиси М. Раҳимбердиева очиб, Париж Коммунасининг тарихий аҳамияти ҳақида қисқача гапириб берди.

Кечада француз тили факультетининг иккинчи курс студенти З. Йўлдошева «Париж Коммунасининг эълон қилиниши» ҳақида доклад қилди. Шундан сўнг факультетнинг иккинчи курс студентлари ташаббускорлигида Париж Коммунасига бағишланган куй ва қўшиқлар, шеърлар ва инсценировкалар ижро этилди. Айниқса 215, 216-группа студентларининг «Яшасин Коммуна» адабий монтажи, 208-группа студентларининг «Баррикадада» инсценировкаси, шунингдек, 212-группа студенти А. Отахонов ёд айтган Э. Потьенинг «Гаврош» шеъри тингловчиларда катта таассурот қолдирди.

С. РИЗАЕВ.

Коммунистик шанбаликка тайёргарлик кўриш шаҳар штабининг матбуот маркази хабар беради

● **Меҳнат байрамига тайёр.** Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи коллективи коммунистик шанбалик куни 80 минг сўмликдан зиёд саноат маҳсулоти ишлаб чиқаради. Бу маҳсулотларнинг асосий қисми тежалган ёнилғи ва электр энергияси ҳисобига тайёрланади.

Шу кунларда корхонада ҳар бир меҳнатчининг вазифалари яна бир бор аниқланмоқда, цехларда ўтаётган йиғилишларда эса завод ишчилари «қизил шанбалик» куни энг юксак меҳнат унумдорлигига эришиш учун иш фронтларини аниқлаб, резервларни ахтариб топишга ҳаракат қилишяпти.

● **Район янада гўзаллашади.** Коммунистик шанбалик куни Ҳамза райони меҳнаткашлари кенг кўламда ободончилик ишларини олиб боришади. Ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар бир корхона, ташкилот, ўқув юртларида шу куни бажариладиган ишларнинг конкрет плани белгиланди. Бутун район бўйича 4,5 минг туп кўчат ва яшил тўсиқлар, 30 минг тупдан ортиқ гул кўчатлари ўтқазилади, 45 минг погон метр суғориш тармоқлари тозаланади.

Ҳамза районининг минглаб ишчи-хизматчилари «Бахт» ва «Роҳат» дам олиш зоналарида ҳам кенг кўламда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини олиб боришиб, пляжлар, аттракционлар, хиёбонларни тартибга келтирадилар, соя-салқин берувчи кўчат ва яшил тўсиқлар ўтқазишади. Район меҳнаткашларининг яна бир қисми эса янги яшил зона бунёд этаётган Тошкент айланма йўли атрофида меҳнат қилишади.

● **Тежамкорлик ҳисобига.** «Тошкент» тепловоз депосининг меҳнатчилари тежалган ёнилғи ҳисобига 100 та юк ва пассажир поездларини бошқаришга аҳд қилишган. Бу юклар орасида қишлоқ хўжалик техникаси, қурилиш материаллари бўлиб, улар асосан шаҳримизда тайёрланган. Айни пайтда шу куни депода 31 та тепловоз ремонтдан чиқарилади.

● **Янги йўллар қурилади.** «Гордорстройремонт» трестига қарашли 3-ремонт қурилиш бошқармасининг коллективи 19 апрель куни Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси маданият саройида олиб борилаётган ободонлаштириш ишларини ниҳоясига етказишади. Бу ердаги пиёдалар ва транспорт учун мўлжалланган йўлкалар асфальтланиб, фойдаланишга топширилади. Шунингдек, бошқарманинг бошқа бригадалари Фурқат ва Улуғбек кўчаларида асфальтлаш ишларини олиб боради.

3-ремонт қурилиш бошқармасининг ремонтчилари «қизил шанбалик» куни ҳаммаси бўлиб, 15 минг сўмликдан кўпроқ ободончилик ишларини амалга оширадилар.

● **Юксак унумдорлик билан.** Тўртинчи дон маҳсулотлари комбинатининг коллективи шу куни юксак унумдорлик билан меҳнат қилишга қарор қилди. Корхона цехларида шу куни 300 тонна гуруч ишлаб чиқарилади. Бу одатдагидан анча кўп. Тошкент областининг чорвачилик фермаларига 150 тоннадан зиёд сифатли озуқа жўнатилади. Асосий ишлаб чиқаришда банд бўлмаган корхона хизматчилари территорияни ободонлаштириш; суғориш шаҳобчаларини тозалаш билан шуғулланадилар. Тошкент денгизи районида жойлашган комбинатнинг дам олиш зонасида ҳам талайгина ишларни бажариш белгиланган.

ЭСЛАТИБ ЎТАМИЗ, ЎРТОҚЛАР: КОММУНИСТИК ШАНБАЛИККАЧА 24 КУН ҚОЛДИ.

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ БИР КУНИ

● Ленинча меҳнат вахтасида

● «Қизил шанбалик» тараддуди

● Бунёдкорлар совғаси

ҲАМЖИҲАТЛИК САМАРАСИ

«Главташкентстрой» 153-қурилиш тресті бинокорлари Сергели районининг янги массивлари қурилишида меҳнат қилишяпти. Кейинги бир йил ичида уларнинг кучи ва пешона тери эвазига бу ерда бир нечта турар жойлар, маданий-маиший ва маъмурий бинолар фойдаланишга топширилди.

БУГУН

СЕРГЕЛИНИНГ ИККИНЧИ МИКРОРАЙОНИДА 400 ЎРИНЛИ ЕТОҚХОНА ҚУРИЛИШИ ТУГАЛЛАНДИ.

Объект қурилишида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Х. Баҳодиров, Й. Абдусаматов бошлиқ бригадалар баҳамжиҳат ишлашган.

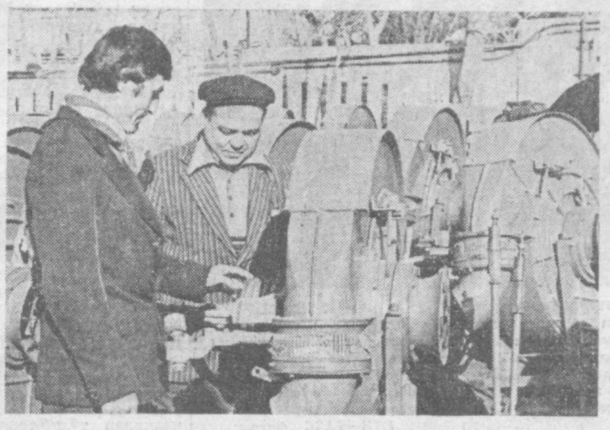

«Ташхимсельмаш» заводининг машинасозлар коллективи мамлакатимиз қишлоқ механизаторларига кўплаб «ОВХ-14» ва «ОВХ-28» чанглагич-пуркагич мосламаларини тайёрлаб жўнатмоқда.

СУРАТДА: корхона 1-цехи комплектлаш-пардозлаш участкасининг мастер А. Косс бошчилигидаги илғор смена ишчилари тайёрлаган янги маҳсулот «Госкомсельхозтехника» область бўлими вакиллари томонидан қабул қилинмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

90 ОИЛА ҚУВОНЧИ

«Халқлар дўстлиги» майдонида қад кўтараётган Олмазор турар жой микрорайонида қурилиш-монтаж ишлари тезкорлик билан амалга оширилмоқда. Бу ерда меҳнат қилаётган Тошкент шаҳри қурилиши Бош бошқармасига қарашли 2-уйсозлик комбинати 2-пардоз ишлари бошқармасининг уйсозлари ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилини юксак кўрсаткичларга эришиш билан якунлаш мақсадида социалистик мусобақа асосида ишлашмоқда.

Меҳнат беллашувида С. Абдиев, Б. Абдутолипов, Ф. Фаррахов бошлиқ сувоқчилар, бўёқчилар бригадаларининг аъзолари пешқадамлик қилишяпти.

БУГУН

БУ БРИГАДАЛАРНИНГ АЪЗОЛАРИ МИКРОРАЙОНДА ТЎҚҚИЗ ҚАВАТЛИ 90 КВАРТИРАГА МЎЛЖАЛЛАНГАН ТУРАР ЖОЙНИ ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИШДИ.

Яна бир неча кунлардан сўнг бу ерда ҳамшаҳарларимиз ҳовли тўйларини нишонлашади.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Шри Ланка Коммунистик партиясининг XI съездига йўллаган табрик телеграммаси эълон қилинган. «Азиз ўртоқлар, сизларга Шри Ланка меҳнаткашларининг туб манфаатлари учун, партиянинг омма билан алоқаси мустаҳкамланиши учун, тинчлик, демократия ва социал тараққиёт учун курашда катта муваффақиятлар тилаймиз», дейилади жумладан телеграммада.

● 25 март куни Москвада, Катта Кремль саройида ўнинчи чақириқ РСФСР Олий Советининг биринчи сессияси очилди. Сессия бугун ўз ишини давом эттиради.

● «Ўзбекистон» нашриёти В. И. Ленин 55 томлик Тўла асарлар тўпламининг 49-томини ўзбек тилида босмадан чиқарди.

МАДАНИЙ ЁДГОРЛИКЛАР — ФАХРИМИЗ

ЎТМИШ ОБИДАСИ ЁШАРАДИ

БУГУН

«Меъмор» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг Тошкентдаги махсус илмий-таъмирлаш устахонаси мутахассислари Абдул Қосим Эшон мадрасасини қайта тиклашга киришдилар.

Ленин комсомоли номидаги маданият ва истироҳат боғи яқинидаги Абдул Қосим Эшон мадрасаси XVI аср меъморчилик обидасидир. Ана шу мадраса қадимги пайтда Қорахон Эшон, кейинроқ Маъдихон Қози ва Абдул Қосим Шайх номлари билан аталган. Ҳозирги кунда уни Янги маҳалла комплекси деб ҳам аташади.

Замонлар ўтиши билан ўзининг дастлабки кўринишини бир мунча йўқотган бино кўп ўтмай қайта ёшаради ва халқимизнинг маданий бойликларидан бирига айланади. Шуни ҳам айтиш керакки, келгусида ана шу бино атрофларида тошкентликларнинг кўркам сайргоҳларидан бири барпо қилинади.

Мутахассисларнинг фикрича, қайта тикланган бинодан меҳмонхона, туристик база ёки ресторан сифатида фойдаланиш мумкин.

Шаҳримиз обод ва кўкаламзор бўлсин

ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

Пойтахтимизни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш икки ойлиги ўтаётган шу кунларда Ирригация, гидротехника иншоотлари ва кўкаламзорлаштириш ишларига ихтисослаштирилган ремонт қурилиш трестининг қурувчилари ҳам кўчат ва яшил тўсиқлар ўтқазиш, микрохиёбонлар бунёд этиш, яшил зоналарни ёмғирлатиб суғориш мосламалари билан таъминлаш бўйича кенг кўламда иш олиб боришмоқда. Навоий, «Халқлар дўстлиги» кўчаларида, шунингдек, Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг маданият саройи, «Дўстлик» дам олиш зонаси ва Железнодорожний кўчаларида қисқа вақт мобайнида икки километрдан ортиқ бетондан суғориш тармоқлари ўрнатилди.

Янги кўкаламзорлаштирилган объектлар ва микрохиёбонларни сув билан таъминлаш учун Қорақамиш ва Студентлар шаҳарчасида, Циолковский кўчаларида махсус қудуқлар қазилди. 132 километр ҳажмда сув йўллари ҳар хил чиқиндилардан тозаланди ва уларнинг сув ўтказиш қобилияти оширилди.

Телемарказ олдидаги хиёбон, Карл Маркс бульвари, метронинг Ленин майдони станцияси, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги проспекти ва бошқа ўнлаб ободончилик объектларига 1400 дан ортиқ сосна ва 550 тупдан ортиқ дуб каби ноёб дарахт кўчатлари ўтқазилди.

Шу кунларда трест бошқармалари шаҳардаги барча ёмғирлатиб суғориш мосламаларидан яшил зоналарга сув беришга тайёргарликни ниҳоясига етказиш, шунингдек пойтахтнинг энг янги ободончилик объектларига кўп йиллик ноёб дарахт кўчатларини ўтқазиш ишларини жадал олиб боришмоқда.

● *Шаҳар — қишлоққа*

«ТОШКЕНТ»ГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Ўтган йили шаҳримиздаги 103-автобаза коллективи оталиқдаги хўжаликка — Жиззах область, Мирзачўл районидаги «Тошкент» совхозига бир минг етти юз сўмлик ёрдам кўрсатган эди.

Куни кеча автобаза вакиллари мазкур хўжаликда бўлишиб, беш йилликнинг якунловчи йили учун оталиқ кўмаги шартномасини имзоладилар. Унга кўра тошкентлик шофёрлар экиш-тикиш давридан тортиб, ҳосилни йиғиштириб олгунга қадар чўлқуварларга икки минг сўмлик оталиқ ёрдами кўрсатадилар.

БУГУН

автомобиль корхонасининг моҳир ремонтчиларидан бири кўчма устахонада «Тошкент» совхозига жўнаб кетди. «Автолетучка» экиш-тикиш техникаси ремонти ишларида иштирок этади.

МАССИВДА ЯНГИ БОҒЧА

Пойтахтимизнинг ТошДУ — ТошПИ турар-жой массивида 320 ўринли болалар боғчаси қурилиши жадаллик билан олиб борилмоқда. Объектни «Главташкентстрой»нинг 6-трестига қарашли 70-қурилиш бошқармаси бинокорлари қуришяпти.

БУГУН

С. ВАРАХТИН БОШЧИЛИГИДАГИ КОМПЛЕКС БРИГАДА ИШЧИЛАРИ ОБЪЕКТДАГИ УМУМИЙ ҚУРИЛИШ ИШЛАРИНИ МУДДАТИДАН АНЧА ОЛДИН ТУГАЛЛАШДИ.

Бинокорлар кичкинтойларга аталган ана шу объектни В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигигача фойдаланишга топшириш мажбуриятини олишган.

ТЕМАТИК КЕЧА

Киров районининг М. Ю. Лермонтов номли марказий кутубхонасида «Ўзбекистон ёзувчиларининг асарларида В. И. Ленин образи» мавзуида тематик кеча ўтказилди. Кечага «Ўзбексельмаш» заводининг ишчилари ва Бодомзор маҳалласининг ёшлари таклиф этилди. Кутубхона ходимлари йиғилганларга жаҳон пролетариатининг доҳийси фаолиятини акс эттирувчи янги адабиётлар ҳақида сўзлаб беришди, В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига бағишланган китоблар кўргазмаси билан таништиришди.

Кечада шоирлар Муҳаммад Али ва Сайёр иштирок этишди.

КЎЧАЛАР ОБОД БЎЛМОҚДА

Шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармасига қарашли «Гордорстройремонт» трестининг йўлсозлари

БУГУН

А. Навоий кўчасида жорий ремонт ишларини бошлаб юбордилар. Бундай ремонт ишларини Куйбишев шоссеси ва Байналминал кўчаларида ҳам ниҳоясига етказишган трестнинг 1 ва 3-ремонт қурилиш бошқармалари шу кунларда пойтахтимизда кенг миқёсда йўлсозлик ишларини амалга оширишмоқда.

Бу йил ёзда Тошкент метрополитенининг иккинчи участкасини фойдаланишга топшириш муносабати билан трест йўлсозлари олдида ҳам масъулиятли вазифалар турибди. «Ҳамид Олимжон», «Пушкин», Горький майдони станциялари атрофини ободонлаштириб кўркамлаштириш учун тез орада ободончилик ишлари бошлаб юборилади. Шунингдек, бу йил Чилонзор ва Акмал Икромов, Октябрь районларини энг қисқа йўл билан туташтирувчи Бўзсув кўприги ҳам ушбу трест қурувчилари томонидан фойдаланишга топширилади.

Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш

ИККИ ОЙЛИГИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

КЎЧАТ ВА ЯШИЛ ТЎСИҚ ЎТҚАЗИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 25 МАРТГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(биринчи устун — районлар ва шаҳар ижроия комитети бошқармалари; иккинчи устун — ўтқазилган кўчатлар (минг туп); учинчи устун — ўтқазилган яшил тўсиқлар (минг туп); тўртинчи устун — планнинг бажарилиши (процентларда)

Киров райони	22,0	50,0	95,3
Куйбишев	20,0	48,0	90
Собир Раҳимов	20,0	47,9	89,9
Чилонзор	21,5	44,6	87,5
Фрунзе	17,3	47,5	86,4
Сергели	16,5	44,0	80,6
Акмал Икромов	20,0	40,1	79,6
Ҳамза	17,3	41,9	78,4
Ленин	17,1	41,8	78
Октябрь	17,5	41,0	77,4
Шаҳар халқ маорифи Бош бошқармаси	17,8	20,6	116
Маданият бошқармаси	10,0	28,0	115
Умумий овқатланиш бошқармаси	9,1	23,5	104,8
Шаҳар уй-жой бошқармаси	10,0	23,0	100
Савдо бошқармаси	7,0	24,5	100
Соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси	5,2	22,0	90
Сув хўжалиги бошқармаси	7,2	19,0	84,5
Ҳунар-техника таълими бошқармаси	3,0	11,0	45
Бошқармалар бўйича	89,6	230,2	73,5
Шаҳар бўйича	303,8	756,8	81,5

МАЪЛУМОТ ШАРҲИ: шаҳар кинолаштириш бошқармаси, трамвай-троллейбус бошқармаларида ҳамон суръат кўнгилдагидек эмас. Қурилиш министрлиги ва озиқ-овқат саноати министрлиги ташкилотларида эса умуман кўчат ва яшил тўсиқ ўтқазиш ишлари олиб борилмаяпти. Ваҳоланки, икки ойлик тадбирларига мувофиқ бу ташкилотлар ҳам шаҳарни ободонлаштириш ишларида актив иштирок этишлари керак эди. Бу ташкилотларнинг раҳбарлари тез орада ўз ишларидаги нуқсонларни бартараф этишлари ва кўчат ўтқазиш ишларига актив қўшилишлари лозим.

СТУДЕНТЛАР ҲИССАСИ

Яқиндагина Наби Ғаниев номли Тошкент кино техникуми коллективи янги бинога кўчиб ўтган эди. Кенг ва ёруғ кутубхона, 150 ўринли кинозал, замонавий жиҳозлар ўрнатилган лабораториялар, аудитория ва кабинетларга эга бўлган янги бино студентларга ёқиб қолди.

БУГУН

техникум студентлари бино ҳовлиси ва атрофларига дастлабки мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазишни бошлаб юборишди.

— Янги бинода ёшларнинг чуқур билим олишлари учун барча шароит бор. Эндиликда унинг атрофларини боғга айлантиришга киришдик. Бу ишга техникумнинг барча студентлари муносиб ҳисса қўшишга аҳд қилишган. Юз тупдан ортиқ мевали ва манзарали дарахт ниҳоли, мингдан ортиқ гул кўчати ва 7 минг туп яшил тўсиқ экамиз, — дейди техникум директори Т. Ҳидоятхўжаев.

З. Абдураҳмонова.

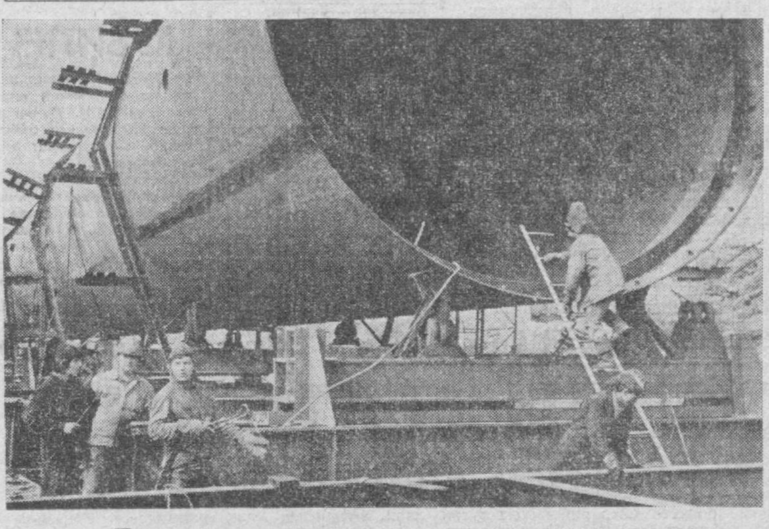

Тошкент телеминораси қурилишида

ЮКСАКЛИК САРИ ОДИМ

Шу кунларда Энгельс кўчасидан Юнусобод массивига ўтаётган киши «Ғалаба» боғи ёнидаги улкан қурилиш майдонига беихтиёр назар ташлаб ўтади. Бу ердаги иш дам олиш кунлари ҳам тўхтамайди. Аввало киши нигоҳини юксакликка кўтарилиб бораётган қувурсимон ўқ ўзига тортади. Ана шу ўқ гўзал Тошкентимизнинг бўлғуси 350 метрлик телевизион минорасининг асосий пўлат ўзагини ташкил этади.

БУГУН

улкан минорани бунёд этаётган монтажчилар яна бир довондан ўтишди. Асосий пўлат қурилма 48 метрга етди.

Шуни ҳам айтиш керакки, улкан минорани учта «оёқ» тиргак ушлаб туради. Ана шу «оёқ»ларнинг ҳар бири 90 метрдан бўлиб, 420 тонна оғирликка эга бўлади. Бугунги кунда уларни монтаж қилиш ишлари ҳам жадаллик билан олиб боριляпти.

Объектдаги асосий қурилиш-монтаж ишларини ленинградлик қурувчилар — «Спецстальконструкция» трестининг 26-монтаж бошқармаси коллективи бажаряпти. Бу коллектив Москвадаги Останкино телевизион минорасини ҳам қурган. Ана шу тажрибали қурувчилар билан ёнма-ён тошкентликлар ҳам меҳнат қилаётганлигини қувонч билан айтиш керак. Жумладан, М. Шокиров бошчилигидаги монтажчилар бригадаси пўлат тиргаклардан бирини монтаж қиляпти.

Телевизион минора бунёдкорлари доҳий В. И. Ленин юбилейига муносиб тухфа тайёрлашяпти. Улар 22 апрелгача улкан миноранинг асосий иншоотини юз метрлик баландликка кўтаришга аҳд қилишган.

СУРАТЛАРДА: юксакликка одимлаётган минора; М. Шокиров бригадаси тиргак қурилмани монтаж қиляпти.

А. Жданов фотолари.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ХАНОЙ.** Вьетнам жанубидаги энг йирик Хошимин шаҳри бултур томошабинларнинг кинотеатрларга қатнови жиҳатидан рекорд шаҳар бўлиб қолди. Фильмларни 27 миллиондан кўпроқ киши томоша қилди. Совет Иттифоқи, Чехословакия, Болгария ва ГДР кинематографчиларининг асарлари хошиминликларга айниқса манзур бўлмоқда.

● МАДРИД. Дам олиш ва туризмни ташкил этишга бағишлаб Испания пойтахтида «ЭКСПО — ОСИО — 80» мавзуида халқаро кўргазма ташкил этилган. Бу кўргазмада Совет Иттифоқи куни ўтказилди.

СССР кўргазмада Интурист ва Аэрофлот павильонини ташкил этган. Томошабинларга гоят манзур бўлаётган бу павильон экспонатлари Москвада ўтказиладиган ёзги Олимпиада ўйинларига тайёргарлик тўғрисида, мамлакатимизнинг туристик марказлари, совет туризмининг ривожланиши ҳақида ҳикоя қилади.

● **ДОРУС-САЛОМ.** Танзания территориясининг катта қисмига қурғоқчилик хавфи таҳдид солмоқда. Мамлакат метеорология бошқармасининг махсус бюллетенлари ана шуни хабар қилди. Прогнозда кўрсатиб ўтилишича, бу йилги ёмғир мавсумида аввалги йиллардагидек ёгин-сочин нормадагидан кам бўлади. Шу муносабат билан бюллетен мамлакат қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларига қурғоқчиликка чидамли экинлар майдонини кенгайтиришни тавсия этмоқда.

● НЬЮ-ЙОРК. «Шелл ойл» корпорациясига қарашли Техас штатининг Диар-парк шаҳридаги нефтни қайта ишлаш заводи ишчиларидан икки мингдан кўпроқ кишининг забастовкаси уларнинг ғалабаси билан тугади. Компания иш ҳақини ошириш ва меҳнат шароитини яхшилаш кўзда тутилган меҳнат ҳақидаги янги битимни тузишга розилик билдиришга мажбур бўлди.

● **КУАЛА-ЛУМПУР.** Малайзия маориф министри Дато Муса Бин Хитам Кедах штатида янги мактаб очилишига бағишланган маросимда нутқ сўзлаб, Малайзия ҳукумати маорифни ривожлантиришга биринчи даражали аҳамият бермоқда, деди. Ҳозирги вақтда мамлакатнинг қишлоқ районларида аҳолининг 70 процентдан кўпроқ қисми яшамоқда. Ана шу районлардаги мактабларга ўн бир ёшгача бўлган болаларнинг салкам 90 проценти қатнамоқда. Шу йил деди министр, ўқувчилар сони яна 300 минг болага кўпайди. Бу эса мамлакат мустақил ривожлана бошлаган бутун тарихи мобайнидаги рекорд рақамдир.

ЙИЛЛИК ПЛАН— МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

МАЖБУРИЯТЛАР ИЗИДАН

Ленин ва Фрунзе районлари мусобақаси

ВАЪДАГА ВАФО ҚИЛАЙЛИК

Мусобақадош икки район заводлари, фабрикалари, бирлашмаларининг 1980 йилнинг январь-февраль ойларидаги асосий ишлаб чиқариш фаолиятлари кўрсаткичлари қуйидагича:

Ленин райони саноати корхоналари маҳсулот реализация қилиш бўйича шу йилнинг икки ойлик планини 101,5 процент, Фрунзе райони 101 процент бажарди; ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 101,8 процент ва 100 процентни; умумий маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати эса нисбатан 111,3 ва 102,9 процентни ташкил этди.

Меҳнат унумдорлигини ўстириш планини Ленин райони корхоналари 103 процент, Фрунзе райони эса 100,2 процент адо этди; меҳнат унумдорлигини ўстириш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 114,8 ва 102,3 процентларни ташкил этди. Ленин райони саноати маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг тўла ўсишига меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига эришди. Фрунзе районида бу кўрсаткич 75,9 процентни ташкил этди. Ленин районида 2 та корхона, Фрунзе районида эса 1 та корхона маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғини бажаролмади. Фрунзе районида меҳнат унумдорлигини ўстириш планини 4 та корхона уддалайолмади.

Шу йилнинг январь-февраль ойларида Ленин райони саноати планга нисбатан 101,4 процент, Фрунзе райони 97,3 процент миқдорида маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқарди. Шу билан бирга маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 101,2 ва 124,2 процентни ташкил этди.

Ленин районидаги 5 та цех, 30 та участка ва бригада, 293 ишчи; Фрунзе районидаги 33 та цех, 116 та участка ва бригада, 292 ишчи февраль ойи планини бажаролмади.

Қурилиш-монтаж ишлари плани (марказлашган молиявий манбалар—1980 йилнинг январь ойи маълумотлари)ни Ленин райони 88 процент, Фрунзе райони эса 41 процент бажарди. Бироқ, районларнинг қурувчилари турар жойни фойдаланишга топшириш бўйича январь ойи топшириқларини уддалай олмадилар.

Меҳнат коллективларида доҳий В. И. Ленин таваллудининг 110 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа янада кенг қулоч ёймоқда. Мусобақадош Ленин ва Фрунзе районларининг бир неча минглаб ишлаб чиқариш илғорлари 22 апрелга қадар шахсий беш йиллик топшириқларини бажаришга аҳд қилдилар, юзлаб ишчилар эса ҳозирдаёқ бу маррани шараф билан қучдилар. Шу кунларда районларда беш йиллик илғорларига Ленин фахрий ёрлиқлари топширилмоқда.

Ўтган икки ой мобайнида мусобақадош районлар саноати пландан ташқари 1424 минг сўмлик маҳсулот, шундан социалистик мажбуриятга қўшимча 426 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди. Бунда электрон-т е х н и к а, «Ташхимсельмаш», асфальт-бетон, қурилиш саноати материаллари министрлигининг тажриба-механика заводлари, «Гордорстройремонт» тресті, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти (Ленин райони), қурилиш материаллари комбинати, Ўзбекистон ССР қурилиш министрлигининг экспериментал - механика заводи, ЦНИИХПРОМнинг экспериментал устахонаси ва бошқа корхоналар энг юқори кўрсаткичларга эришдилар. Уларнинг ҳар бири Ленин юбилейи шарафига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилиб, ишлаб чиқаришнинг мавжуд резервларини ишга солиб, ўз мажбуриятларини муваффақиятли реализация қилмоқда.

Ўтган йили республика социалистик мусобақаси ғолиби бўлиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олган қурилиш материаллари комбинати коллективи бу йил ҳам юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичлари учун Лениннинг юбилей фахрий ёрлиғи билан мукофотланди. Шу йилнинг икки ойи мобайнида корхона пландан ташқари 20 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди. Бу ана шу даврдаги социалистик мажбуриятини икки бараварга ошириб юборди. Корхона меҳнатчилари янги маррани эгаллашга — 14 июнда беш йиллик планни бажаришга аҳд қилдилар. Юздан ортиқ киши 22 апрелга қадар шахсий беш йиллик топшириқларини бажаради.

Электрон - техника заводи коллективи ўтган икки ойда ўз социалистик мажбуриятини ошириб бажариб, пландан ташқари ўн минглаб сўмлик маҳсулот реализация қилди. Бу ерда бригада формасида ишлаш кенг қулоч ёймоқда, 700 дан ортиқ киши, 49 та бригада хўжалик ҳисобида ишлашга ўтди. Бундай усулда ишлаш самарадорлиги яққол сезилмоқда. Масалан, шундай бир мисолни келтирамиз: О. Гордон (6-цех) бошлиқ илғор бригада хўжалик ҳисобини жорий этиш билан меҳнат унумдорлигини 13 процентга ўстирди. Корхонада меҳнат интизомини бузувчиларга кескин чоралар кўрилмоқда. Деворий газеталар, кўп нусхали «Ленинец» газетаси, радиогазета илғор иш усулларини мунтазам пропаганда қилиб боряпти.

«Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси январь—февраль ойларида пландан ташқари 200 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди.

Ўтган икки ой мобайнида Ленин районида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг 5,6 миллион сўмликдан зиёдига фақат меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига эришилди.

Бу борада талайгина ишлар, жумладан, «Ташхимсельм а ш», асфальт-бетон, электрон-техника заводларида, «Учқун» тўқимачилик-галантер е я ишлаб чиқариш бирлашмасида ва бошқа корхоналарда катта ишлар қилинди.

Лекин шундай корхоналар борки, улар ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини қисқартиришга йўл қўйяптилар. Каноп фабрикаси, тепловоз ремонти заводи шулар жумласидандир. Бунинг устига-устак тепловоз ремонти заводи шу йилнинг январь-февраль ойларида 140 минг сўмликдан зиёд ялпи маҳсулот беролмади. Бу корхона ўтган йили «2ТЭ-10Л» тепловозларини ремонт қилишга ўтган эди. Бироқ, технологик жараёнлар суст ўзлаштирилмоқда. Таъминловчилар ўз вақтида эҳтиёт қисмларни етказиб беролмаётганликлари учун кўп ишлар шошилинч равишда бажарилмоқда. Ишда бракка ҳам йўл қўйилмоқда.

Меҳнат коллективлари социалистик мажбуриятларин и н г асосий бандларидан бирида пландан ташқари фойда олиш кўзда тутилган. Чунки бунга товар маҳсулот таннархининг қимматлашиши мувофиқ эмас. Ленин районида январь ойида бу кўрсаткич 900 минг сўмликдан зиёдни ташкил этди. Жумладан, электрон-техника заводи 478 минг сўмликка, химия-фармацевтика заводи 144 минг сўмликка, тепловоз ремонти заводи 93 минг сўмликка маҳсулот таннархини қимматлаштириб юборди. Электрон-техника заводи ўз вақтида вагон ва контейнерлардаги юкни тушириб олмай ва уларга ўз вақтида юк ортмай ортиқча харажатларга йўл қўйяпти.

Картон таралари заводида эса меҳнат интизоми паст, кадрлар қўнимсизлиги каттадир.

Фрунзе районида ҳам юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилган коллективлар бор. Бироқ, улар буни охиригача бажаришмаяпти. Жумладан, «Таштекстильмаш» заводи маҳсулот ва ишлаб чиқариш реализация қилиш планини бажаролмади. Икки ой мобайнида машинасозлар мамлакат тўқувчиларига 30 та ростлаш ва 25 та йигирув , машиналари, тўқимачилик саноати учун 340 минг сўмликдан зиёд техника жиҳозлари ва эҳтиёт қисмлар етказиб беролмади. Корхонадаги 14 та цехдан 5 таси қолоқ ҳисобланади. Бу шу билан изоҳланадики, ишлаб чиқариш жараёнларида ташкилотчилик сезилмайди ва металл етказиб бериш ёмон аҳволда.

1-пойафзал фабрикаси ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини қисқартириб юборди.

Фрунзе районидаги 4 та корхона — абразив ва тўқимачилик комбинатлари, «Таштекстильмаш» заводи ва 1-пойафзал фабрикаси меҳнат унумдорлигини ўстириш топшириқларини бажаролмади. Меҳнат коллективларида «Қолоқларсиз ишлайлик!» шиори остида қизғин мусобақа бораётган бўлсада, райондаги 300 га яқин ишчи ишлаб чиқариш нормасини бажаролмаяпти. Яна бир далил районда план интизоми кўнгилдагидек эмаслигидан далолат беради: турдош корхоналарга январь планига биноан уч миллион сўмликдан зиёд маҳсулот етказиб берилмади.

Кундан-кунга Ленин юбилейи яқинлашмоқда. Меҳнат коллективлари квартал планини ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун барча куч ва имкониятларини ишга солишлари лозим. Бу йиллик ва умуман беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш учун муҳим омил бўлади.

БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДАН
ЯНГИЛИКЛАР

МУҲИМ ЭЪТИБОР

Доҳиймиз В. И. Лениннинг туғилган кунининг 110 йиллигига қизғин ҳозирлик кўраётган пойтахтимиздаги В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети кўргазмали агитациянинг форма ва воситаларини ишлашга муҳим эътибор беряпти.

Яқинда корхона партия комитети юбилей шарафига бирлашмада кўргазмали агитацияни янада кучайтириш, унинг мазмунини бойитиш ва таъсирчанлигини ошириш масаласини кўриб чиқди. Унда бирлашма кўргазмали агитация комиссиясининг раиси, корхона бош директори Виктор Николаевич Сивец вазифаларга атрофлича тўхталди. Корхона партия комитети секретарининг ўринбосари В. Плотников доҳий юбилейи шарафига кўргазмали агитация бўйича қандай ишлар олиб борилаётгани ҳақида гапириб берди.

Кўплаб эскизлар, «Корхона — бизнинг фахримиз» мавзуида иккита йирик панно тайёрланяпти, унинг территорияси, цех ва участкаларида эса ранг-баранг шиор, стенд, плакатлар ва бошқалар билан безатиш юзасидан муҳим тадбирлар белгиланди.

БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

ҒАЙРАТГА-ҒАЙРАТ ҚЎШИБ

«Учқун» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи шу кунларда доҳий В. И. Лениннинг туғилган кунининг 110 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқда. Бу сана шарафига бошланган социалистик мусобақада корхонанинг Г. Ортибасова, Н. Павлова, Ш. Мирсандова сингари зарбдор ишчилари пешқадамлик қилишяпти.

Бирлашма коллективи бир йилда 200 хилдан ортиқ 18 миллион сўмлик кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқармоқда. Бу буюмлар ўзининг сифатлилиги билан ажралиб туради. Коллектив зиммадаги масъулиятни чуқур ҳис этиб, товарлар ассортиментини кенгайтириш ва янгилашга, сифатини яхшилашга алоҳида эътибор беряпти. Корхонада тайёрланаётган маҳсулотнинг жуда кўп турлари Сифат белгисини олганлиги фикримизнинг далилидир.

— Тошкент д а г и электро техника заводи радиоузелининг юбилей олди эшиттиришлари «Ветеранларимиз — Ленин ордени кавалерлари!» деган радио газетасининг янги рубрикаси билан бошланди.

Эшиттириш В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига бағишланган. Диктор асбобсозларга Ватаннинг олий мукофотига сазовор бўлган корхона меҳнаткашларидан 11 киши ҳақида сўзлаб берди.

Биринчи эшиттириш завод инженери коммунист Мария Васильевна Александровага бағишланди. У бундан роса 20 йил илгари Ленин ордени билан мукофотланган эди. Мана 8 йилдирки, Мария Васильевна заводнинг етакчи цехига бошчилик қилмоқда. Шу давр ичида ишлаб чиқариш ҳажми бир неча баравар ўсди, бу ерда тайёрланаётган асбобларнинг пишиқлиги бир мунча яхшиланди. Буларнинг ҳаммасида М. Александрованинг ҳиссаси катта бўлди. У заводда энг яхши пропагандист ва ёш ишчилар учун муносиб намунадир.

Келгуси суҳбатларда асбобсозлар юздан ортиқ ёш ишчини тайёрлаган мураббий мастер Тошбой Муҳаммаджонов, машҳур токарь Александр Вдовин, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ашур Сопиов, синовчи Надежда Колякина билан танишадилар.

Уларнинг ҳаммаси революция доҳийси номини олган корхонанинг фахридир. Заводда беш йиллик бошидан бери меҳнат унумдорлиги икки баравар ўсди, тайёрланган асбобларнинг сифати яхшиланди. Бунда Ленин ордени кавалерларининг хизмати катта. Корхонанинг бутун коллективи уларга тенглашмоқда.

(ЎзТАГ).

В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига

МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ВЕНГРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ.

СУРАТДА: пойтахтдаги «Қизил юлдуз» тракторсозлик заводининг Шандор Склай номли коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари тасвирланган. Улар съездолди зарбдор коммунистик шанбалик ўтказиш ташаббускорларидан биридир. Шанбалик ҳисобига тушган барча маблағлар республикадаги мактабгача бўлган болалар муассасалари тармоқларини янада ривожлантириш ишига сарфланади.

МТИ—ТАСС фотоси.

ДЎСТЛИК ШАҲРИ ҚАД КЎТАРМОҚДА

УЛАН-БАТОР. Дарҳан шаҳрида шу беш йиллик мобайнида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш янги саноат корхоналарини ишга тушириш натижасида бир ярим баравар кўпаяди.

Дарханни ҳақиқатан ҳам дўстлик шаҳри деб атамоқдалар. Бундан 15 йил илгари чўл-биёбонда қад кўтарган бу шаҳар социалистик мамлакатлар халқлари мустаҳкам қардошлигининг рамзи бўлиб қолди. Шу шаҳарни барпо этишда монголиялик бинокорлар билан бир қаторда Совет Иттифоқи, Болгария, Венгрия, Польша, Чехословакиядан келган мутахассислар ҳам қатнашдилар. Бу шаҳар қисқа муддат ичида мамлакатнинг Улан-Батордан кейин иккинчи энг катта саноат ва маданий маркази бўлиб қолди.

ҚУРИЛИШ ТУГАЛЛАНЯПТИ

ПРАГА. ЧССР оғир индустриясининг катта объекти Кладнодаги «Польди» махсус легирланган пўлат комбинатида сифатли прокат заводи қурилиши ниҳоясига етмоқда. Завод корпусларида асбоб-ускуналар монтаж қилинмоқда. Шу йилнинг ўзидаёқ корхона 25 минг тонна прокат буюмлар ишлаб чиқаради.

Юксак сифатли маҳсулотдан реакторлар учун кўпгина узеллар, атом электростанциялари корпуслари учун ҳар хил арматуралар тайёрланади.

Прокат заводи территория ва технология жиҳатидан Кладно шаҳридаги яна бир янги қурилиш — пўлат эритиш заводи билан боғланган. Бу завод бир неча йил илгари СССРнинг техникавий ёрдами билан қурилган эди. Совет Иттифоқида ишлаб чиқарилган электр печларда қуйиладиган легирланган пўлат янги заводнинг прокат линияларига оқиб келади. Металлнинг юксак сифатли бўлиши янги корхонани атом энергетикасини ривожлантириш программасига қўшишни талаб қилди.

ЮБИЛЕЙГА БАҒИШЛАНАДИ

СОФИЯ. Болгария касаба союзларининг 4 миллион кишидан иборат армияси В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги байрамига тайёрланиб, зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Хасково округидаги 12 та илғор саноат корхоналарининг коллективи юбилей арафасида еттинчи беш йиллик ишлаб чиқариш планини муддатидан 110 кун илгари бажариш мажбуриятини олди. Шу корхоналар орасида «Марбас» ва «Мажарово» комбинатларининг кончилари, Свиленградлаги «Коприна» фабрикасининг тўқувчилари бор.

Видинадаги «Октябрь 60 йиллиги» қирқувчи асбоблар заводи коллективида ажойиб ташаббус туғилди. Ҳар бир ишлаб чиқариш илғори бу йил биттадан рационализаторлик таклифини жорий этиш мажбуриятини олди. Бу таклифдан бир ходимнинг йиллик иш ҳақи миқдорида иқтисодий самара олинади.

БЕЛГРАДДА УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛДИ

БЕЛГРАД. Югославия пойтахтида йил бошидан бери 2 мингдан зиёд оила янги уйларга кўчиб кирди. Айниқса Сава дарёсининг сўл қирғоғидаги янги уй-жой бинолари районида жуда кўп уй фойдаланишга топширилди. Декабрь ойининг охиригача яна Белградда 9 минг оила янги уйларнинг калитини олади.

МРБНИНГ ҚОРА ИШИ

ДЕҲЛИ. «Индиа тудей» журналида босилган мақолада 1975 йилда содир бўлган ва Бангладешнинг биринчи президенти Мужибур Раҳмоннинг ўлдирилишига сабаб бўлган воқеаларда Марказий разведка бошқармаси билан АҚШнинг собиқ давлат секретари Г. Киссинжернинг роли фош қилиб ташланди. Мақолада америкалик журналист ва публицист Лоуренс Лифшульцнинг «Бангладеш» тугалланмаган революция» китобидаги сўзлари келтирилган. Унинг фикрича, «Американинг разведка органлари ҳам, Киссинжер ҳам Мужибур Раҳмонга қарши фитнадан барвақт хабардор бўлганликларидан дарак берувчи далиллар тўлиб-тошиб ётибди».

Лифшульц, жумладан, АҚШ миллий хавфсизлик кенгашининг собиқ ходими Рожер Моррис айтган гапларни мисол қилиб келтиради. Ўша ходим бундай деган: «Киссинжер Мужибур Раҳмоннинг ағдариб ташланишига «оқ фотиҳа» берган бўлиши жуда мумкин, чунки Мужибур Раҳмон Сальвадор Альенде каби унинг душманлари рўйхатида бўлган эди.

Лифшульц мазкур китобида бундай деб ёзади: 1971 йилда Мужибур Раҳмонга қарши фитна уюштирмоқчи бўлиб беҳуда уринган кимсаларнинг ўзи 1975 йил 15 августда уни ағдариб ташладилар.

Мужибур Раҳмонни унинг сиёсатидан норози бўлган бир гуруҳ кичик офицерлар ағдариб ташлаб, ўлдирган эдилар, деган даъво-бир афсонадир, деб таъкидлайди китоб муаллифи. Лифшульц Американинг расмий вакиллари билан қилган суҳбатларидан шуни аниқлаганки, фитначилар тўнтаришдан олти ойдан кўпроқ вақт муқаддам АҚШнинг Даккадаги элчихонаси билан алоқа боғлаганлар. МРБнинг Даккадаги маркази раҳбари Филип Черри фитначилар билан мулоқотда бўлиб турган. Тўнтаришга тайёргарлик қандай бораётганлиги тўғрисидаги ҳамма маълумотлар Киссинжерга мунтазам равишда хабар қилиниб турган.

ЖИНОЯТ ЯШИРИЛМОҚДА

ЛУСАКА. Солсберидан хабар беришларича, бу ерда собиқ Родезия маъмурлари ва уларнинг Зимбабве ватанпарварлар фронтининг ҳокимиятни қўлга олишига йўл қўймасликка уринган Англиядаги ҳомийларининг жиноий ишларини ошкора қиладиган ҳужжатларни мустамлакачи маъмурлар йўқ қилиш ёки чет элларга юбориш учун кенг кўламда иш олиб бормоқдалар. ЮПИ агентлигининг хабар беришича, бу операция Зимбабве мустақил деб эълон қилинадиган 18 апрель кунигача тугалланиши керак.

Мустамлакачи маъмурлар расмий вакилларининг сўзига қараганда, кейинги бир неча кун мобайнида юзлаб ҳужжатлар аҳлат ёндириб ташланадиган марказда ва маҳаллий крематория печларида йўқ қилинган. Бошқа ҳужжатлар Жанубий Африка Республикасига юборилган. Бу ерда бу ҳужжатларни преториянинг иркчи маъмурлари темир сандиқларга солиб қўйган. «Бизнинг маҳфий ҳужжатларимиз янги ҳукуматнинг қўлига тушиб қолишини истамаймиз, бу ҳужжатларни уларнинг билиши зарур эмас», деди Солсберидаги маъмурият вакилларидан бири.

Ахборот агентликларининг таъкидлаб ўтишича, мустамлакачи маъмурлар башарти бу ҳужжатлар Зимбабве халқининг қонуний вакиллари қўлига тушгудай бўлса, уларнинг ҳавотирланадиган жойи бор. Гап Смит-Музорева қўғирчоқ тўдасининг ватанпарварларни қирғин қилганлигини кўрсатувчи юзлаб ва минглаб ҳужжатлар тўғрисида бормоқда.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов район ободонлаштириш бошқармаси коллективи ўз территориясини кўкаламзорлаштириш ишига кенг эътибор беряпти.

СУРАТДА: Сиз бошқарма хизматчиларидан Зикрилла Жўраев ва Адхам Акбаровларни кўчат экаётган вақтда кўриб турибсиз.

А. Зуфаров фотоси.

Шаҳримиз обод ва кўкаламзор бўлсин

БОҒ НИҲОЛДАН ЯШНАЙДИ

Республикамиз пойтахтининг йил сайин кўркамлашиб бораётганида бунёд этилаётган осмонўпар бинолар, янги кўчалар ва микрорайонларгина эмас хиёбонлар ва гулзорлар, янги боғлар ва яшил зоналарнинг ҳам роли беқиёсдир. Шаҳарни кўкаламзорлаштиришда, унинг ҳавосини салқинлатишда манзарали, ноёб дов-дарахтларни кўпайтириш ишига алоҳида аҳамият берилмоқда. Эндиликда шаҳримизда чинор, сафора, каштан ва бошқа кўп йиллик дарахтлар кўплаб миқдорда экилмоқда. Шу билан бирга шаҳарнинг меъморчилик комплекслари атрофини дов-дарахтлар ва гулзорлар билан уйғунлаштирган ҳолда ягона ансамбллар вужудга келтирилмоқда.

Булар айни пайтда шаҳарнинг яшил бойлигини ҳар жиҳатдан кўпайтириш имконини бермоқда. Ҳозирги шаҳардаги умумий яшил зоналар майдони 7500 гектарни ташкил этади, ёки бошқача қилиб айтганда, ҳар бир шаҳарлик ҳисобига 42 квадрат метр яшил зона тўғри келади. Бугунги кунда биз бу рақамни 50 квадрат метрга етказиш учун ҳаракат қиляпмиз. Бунда баҳор ва куз ойларида ўтказилаётган ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойликлари муҳим аҳамият касб этмоқда. Албатта ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришга жалб этилган мавжуд ташкилотларнинг кучи билангина бундай кенг миқёсдаги ишларни амалга ошириш қийин. Шунинг учун ҳам оммавий ҳашарларда корхоналар ва ташкилотларнинг коллективлари, ўқув юртлари ва маҳаллаларнинг аҳолиси актив иштирок этаётганлиги шаҳарни кўкаламзорлаштиришдек катта ишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Бу йилги кўклам фаслида Тошкентда 1,3 миллиондан ортиқ кўчат ва яшил тўсиқлар ўтказиш кўзда тутилган. Ҳозирга қадар 700 минг тупдан кўпроқ дов-дарахт ўтказиб бўлинди. Киров, Собир Раҳимов, Акмал Икромов районлари, шунингдек Халқ маорифи Бош бошқармаси, соғлиқни сақлаш, маданият бошқармалари ва бошқа коллективларнинг меҳнаткашлари кўчат ўтказиш икки ойлигида актив иштирок этишмоқда. Шаҳардаги комсомол ташкилотларининг Улуғ Ватан урушида совет халқи Ғалабасининг 35 йиллигини муносиб нишонлаш учун 35 та комсомол хиёбонлари бунёд этиш тўғрисидаги ташаббусини алоҳида таъкидлаш лозим.

Аммо барча муассасалар кўкаламзорлаштириш ишларига актив қўшилган бир пайтда трамвай-троллейбус ва ҳунар-техника таълими бошқармалари бу муҳим ишни етарли даражада жадаллаштирмаяптилар. Шу билан бирга кўчатларнинг сифатсиз ва мақсадга номувофиқ ўтказилаётганлиги ҳоллари ҳам мавжуд. Айрим объектларда эса илгаридан жой тайёрланмаганлиги учун кўчат ўтказиш технологияси бузилган ҳолда иш олиб борилмоқда. Ўтказилаётган ҳар туп ниҳолнинг яхши кўкариши учун чуқурчалар кенгроқ бўлиши, кўчат томирлари бемалол жойлашиши ва сувдан баҳраманд бўлиши учун шароит бўлиши керак. Кўпгина жойларда эса ёз пайтида сув бориши қийин бўлган ерларга ҳам кўчат экиб кетиляпти. Албатта, катта меҳнат эвазига ўтказилаётган дов-дарахтлар бу жойга сув йўллари бор ёки йўқлиги ҳам ҳисобга олинган ҳолда экилиши лозим.

Кўчат ва яшил тўсиқ ўтказиш бу шаҳарни кўкаламзорлаштириш бўйича бажариладиган ишларнинг фақатгина бир қисми холос. Асосий иш эса бу дов-дарахтларнинг тўкис кўкариб кетишини таъминлаш, бунинг учун энг қулай шароитларни яратиш, ниҳолларнинг соя-салқин берадиган даражада ўсишини таъминлашга эътиборни сусайтирмасликдир. Аммо мавжуд фактларнинг кўрсатишича, ҳар йили кўчатларга эътибор берилмаслиги натижасида минглаб ёш ниҳоллар қуриб қолмоқда. Шунинг учун ҳам дастлабки кунларданоқ кўчатларни доимий ғамхўрлигига оладиган, суғорадиган, унинг тагини юмшатадиган, шакл берадиган, ўғитлайдиган кишилар бириктирилиши лозим.

Турар жой массивларида кварталлар кўкаламзорлашти р и ш ишлари кўпинча палапартиш бажариб кетилаётганлиги ҳам ташвиш туғдиради. Масалан, Чилонзор, Қорақамиш, 2-Шимолий-Шарқ, тракторсозлар турар жой массивларида яшил тўсиқлар ва кўчатлар агротехника қоидалари бўйича ўтказилмаган. Улар бир-бирига жуда яқин экилганлиги учун баъзи уйларнинг ёнлари тўқайзорга ўхшаб кетади. Агар бу дарахтлар маълум масофада аниқ ҳисобда экилганда, шунингдек уларнинг тарвақайлаб кетишига шароит яратилмаганда, бу кўчатлар бинолар атрофини янада гўзаллаштирган бўлар эди.

Турар жой бинолари қурилиб бўлганидан кейин давлат қабул комиссиялари уларни кўкаламзорлаштирилган жойлари билан ҳам қабул қилиши лозим. Аммо кўпинча бу ишга етарли аҳамият берилмайди. Лойиҳаларда бинолар олдидаги 3 метрлик жой кўкаламзорлаштирилиши кўрсатилса, худди шу жойга яккам-дуккам дарахтлар ўтказиб кетилганини кўрамиз. Бунинг устига ушбу уйларнинг нуқсонларини тузатиш пайтида худди шу қурувчиларнинг ўзи ўнлаб дарахтларни пайҳон қилиб кетадилар. Қурилиш ишлари олиб борилаётганда эса бульдозер ва қурилиш техникаси томонидан жуда кўплаб миқдорда дов-дарахтлар шикастлантирилади.

Янги уйларга кўчиб ўтган аҳоли ҳам ўз уйлари атрофи соя-салқин бўлиши учун кўп ҳаракат қилади. Ҳар ким ўзича бу борада иш бошлайди. Биров мевали дарахтни хуш кўрса, биров манзарали дарахтни. Умуман ҳар кимнинг диди ҳар хил. Бунда ҳам бинолар атрофига бир-бирига уйғун дарахтлар экилиши ўрнига, турли хил кўчатлар экилиб, атроф гўзаллаштирилиши ўрнига хунуклаштирилиб юборилади. Ана шундай эътиборсизлик туфайли ўтқазилган кўчатларни бугунги кунда Чилонзорнинг 6, 7, 17, 18-кварталларида кўриш мумкин. Шунинг учун ҳам кўчат ўтказиш, уларга шакл бериш ишларини системалаштириш лозим. Бу масалаларни ҳал этмасдан туриб шаҳримизни, унинг турар жой микрорайонларини биз кутган даражада кўркамлаштириб бўлмайди, албатта.

Яна шуни ҳам айтиш керакки, турар жой массивларидаги яшил зоналар, дов-дарахтларга эътибор берадиган бирор мутасаддини топиш қийин. Ахир уларни ободонлаштириш, дов-дарахтларни ўтказиш учун қанчадан-қанча маблағ ва ишчи кучи сарф этилган. Дов-дарахтлар ҳар қанча сифатли ўтқазилганига қарамай, қурилиш ишлари олиб борилгандан кейин бир ой ўтар-ўтмас, таниб бўлмас даражага келиб қоляпти. Ҳатто, қурилиш ташкилотларининг баъзи жойларда ўн туп дарахтни олиб ташлаб бино қуриш мумкин бўлган жойда 50 дан ортиқ кўчатлар йўқотиб юборилаётганлигининг гувоҳи бўлиш мумкин.

Шунинг учун ҳам уйлар атрофини кўкаламзорлашти р и ш ишларини қурувчилар биноларда умумий қурилиш ишларини тугаллаганларидан кейин ихтисослаштирилган ташкилотлар қулай шароитларда олиб боришлари ва у мустақил ҳолда қабул комиссиялари томонидан кўриб чиқилиши мақсадга мувофиқ.

Пойтахтимизни кўкаламзорлашт и р и ш ишларини мақсадга мувофиқ ташкил этиш учун барчанинг: ободонлаштиришга жалб этилган ташкилотларнинг ҳам, уй-жой, қурилиш ташкилотларининг ҳам, шунингдек аҳолининг ҳам умумий иштироки зарур. Ҳар туп ниҳол боғ бўлиши учун барча шароитларни яратиш ва ниҳолларга ғамхўрлик қилиш, шаҳарнинг яшил бойлигини кўпайтириш ҳамманинг бурчи. Бунга етарли даражада аҳамият берилгандагина шаҳримизни боғ шаҳарга айлантириш мумкин.

Қ. ВАҚҚОСОВ,
шаҳар бош агрономи.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

ЁШЛИКНИ УЗАЙТИРИБ БЎЛАДИМИ?

●УМРНИ ҚАДРЛАНГ ● АСАБ — СОҒЛИҚНИНГ СИРЛИ МАНБАИ ● ЮВЕНОЛОГИЯ ФАНИ НИМАНИ ЎРГАТАДИ? ● ПАРҲЕЗНИНГ ҲАМ МЕЪЁРИ БОР ● ТУЗ — ҚОН БОСИМИГА САБАБЧИМИ?

Ҳаётимиз фаровон, турмушимиз гўзал, мамлакатимиз тинч меҳнат гаштини сурмоқда. Шундай ширин ҳаётда узоқ яшашни, узоқ умр кўришни ким истамайди дейсиз! Лекин ҳаммамизга аёнки, биз хоҳлаймизми, хоҳламаймизми бир кун қарилик умр эшигини қоқиб келади. Хўш, умрни, ёшликни узайтириб бўладими?

Маълумки, қарияларга фарзандлар: «Ҳадеб юриб ўзингизни уринтираверманг, уйда дам олиб ётинг» дейишса, улар бундай жавоб беришади:

— Болам, бизнинг умримиз меҳнат қилиш билан ўтган, ҳаракат қилиб турмасак касал бўлиб қоламиз...

Ақли дониш кексаларнинг бу гапида катта ҳикмат бор.

Ҳозирги пайтда олимларимиз инсон умрини иложи борича узайтириш учун кўпгина илмий тадқиқотлар олиб боришмоқда. Жумладан, бу соҳада кўпчиликка маълум бўлган герантология фани қизиқарли тадқиқотлар билан шуғулланади. Бу фан тирик организмларнинг қариш жараёнини ўрганадиган илмдир.

Кейинги пайтда шунга ўхшашроқ яна бир фан — ювенология илми пайдо бўлди. Фаннинг бу янги турига биология фанлари кандидати М. Вилечук шундай деб ном берди. Одатдагидек, «ювенис» сўзи лотинча бўлиб, у ёш деган маънони билдиради. Ювенология фани геронтологиядан фарқ қилиб, у қариликни эмас, балки ёш ва ривожланаётган организмнинг сирларини аниқлаш, ёшликни узайтириш йўлларини топиш ва инсоннинг узоқ яшаши учун доим саломатлиги яхши бўлишини таъминлаш билан шуғулланади.

Москвадаги медицина ходимлари Марказий уйида ювенология жамоатчилик институти ташкил қилинган. Бу институтга медицина фанлари доктори Л. Сухаребский раҳбарлик қилади. Одатда генетиклар саломатликнинг резервлари билан шуғулланиб, насл касалликларини тугатишга интиладилар, биологлар қариш сирларини очишга ҳаракат қиладилар, иммунологлар эса, организмнинг ҳимоя кучини мустаҳкамлаш йўлларини қидирадилар, кибернетиклар ва психологлар эса, интеллектнинг имкониятини оширишга ҳаракат қиладилар. Ювенология институти семинарларида эса юқорида зикр қилинган фанлар мутахассисларининг фикрлари мужассамлаштирилиб муҳокама этилади, натижада улар ўртасида фикр алмашилиниб, янги мулоҳазалар пайдо бўлади.

Шуни айтиш керакки, биз табиат инъом этган ажойиб қуролимиз — миямизнинг имкониятлари ҳақида ҳали тўлиқ маълумотга эга эмасмиз. Нейрофизиологларнинг фикрича, инсон миясида 14—16 миллиард асаб тўқимаси бор экан. Лекин инсон ижодий жараёнида шу миллиардлардан фақат 5—7 процент асаб тўқимаси қатнашаркан, холос. Шунинг учун фан олдида муҳим проблема туради: хўш, бу чегарани кенгайтиришнинг иложи бормикин?

Грузия ССР Фанлар академиясининг кибернетика институтида илмий изланиш самарадорлигини ошириш бўйича методик кенгаш ташкил қилинган. Унинг вазифаси электрон ҳисоблаш машинаси ёрдамида олимларнинг фойдали иш коэффициентини ошириш бўлиб, узоқ яшаш билан бирга ижодни ҳам баравар давом эттириш проблемалари муҳокама қилинмоқда. Зеро, ҳозир бутун дунё олимлари олдида турган муҳим муаммолардан бири — инсон умрини «сунъий» узайтириш турибди.

Умрни узайтириш ҳақида гап бораркан, энг аввало ҳаётда ёшлик ва етуклик даврини узоқ сақлаш қимматлидир. Шуниси қизиқки, олимларнинг фикрича, инсоннинг қариши туғилган пайтидан бошланади, чунки туғилган пайтдан эътиборан инсонда тўқималар ўла бошлаш содир бўлади. Қарангки, баъзи бир антибиотиклар бериш билан пашшаларнинг умумий яшаш умрини узайтириш мумкин экан. Агар каламушларга магнит майдони таъсир этилса ёшлиги икки муддатга кўпаяркан. Лекин шуни ҳам ўйлаш керак: оддий пашшалардан то инсонгача бўлган биологик масофа жуда катта эмасми?

Маълумки, табиат ўз биологик тараққиёти жараёнида ҳамма тирик организмга ўз умр ўлчовини инъом этган. Масалан, капалак бир неча соат яшаса, тошбақа ва қарғалар бир неча юз йиллар яшай олади. Мушоҳада қилсак, табиат ҳар бир ҳолат учун гўё ўз тажрибасини қилиб кўрган ва ўз усулини қўллаган. Шунинг учун ҳайвонларнинг умрини ва қувватини етуклик пайтидагидек сақлаш учун қилинган барча тажрибалар улар умрини узайтиришда қандай моддалар сабабчи бўлишини келажак кўрсатади. Бу жумбоқ қанчалик ҳайратомуз, таажжубли туюлса-да, келажакда олимларнинг бу ишлари самарасиз қолмаса керак...

Медик олимларимиз, тажрибали шифокорларимиз фикрича, беморнинг тузалишига энг яхши даво хурсандчилик, хушчақчақ бўлиш, ширинсуханликдир, шунингдек яхши одамлар далдасидан ва табиатнинг нозик манзараларидан баҳраманд бўлишдир. Шунинг учун ювенологлар инсоннинг бир мувозанатда, яъни тинч бўлишини биринчи ўринга қўядилар.

Энди шундай савол туғилади:

— Инсон ўз ҳис-ҳаяжонини ўзи бошқара оладими?

Маълумки, одам ўзининг ички ҳолатларини бошқаришнинг махсус усуллари бор. Бу борада ҳатто ювенология институти ҳузурида ўз-ўзини бошқаришнинг психогигиена халқ университети ташкил қилинган. Бу университетнинг тингловчиларга ўргатадиган асосий нарсаси инсон руҳий кечинмаларининг ижобий аҳамияти ва буларни фикр билан бошқаришни ўргатишдир. Мана бир мисол: баъзи кишиларнинг асаби жуда суст бўлиб, арзимаган нарсага жаҳллари чиқади. Хўш, бирдан лов этиб ёниш оқибати нимага олиб келади? Шуни айтиш керакки, аввало арзимас нарсага қизишиш, кўнгилсизлик атрофдагиларнинг кайфиятига ёмон қаттиқ таъсир қилади. Асабнинг бир лаҳзада тез ўзгариши мия системасига ҳам салбий таъсир этиб, организмдаги биохимиявий мувозанатни жуда тез ўзгартиради. Натижада бу ўз навбатида юрак-қон томири касалликлари, қон босими, атеросклероз, модда алмашуви бузилиши ва ҳоказолар билан тугайди.

Агар инсон ҳис-туйғуларини ўзи бошқара олса, жуда ижобий натижалар беради. Тажриба шуни кўрсатдики, қон босими баланд кишилар, агар ўз ҳис-туйғуларини ўзлари бошқара олсалар, қон босимини камайтира олар эканлар. Шунингдек, бу усулда ўта кашандалар чекишнинг ярамас одат эканлигини билиб, тушуниб ундан халос бўла олар эканлар, юрак ва қон томири касалликлари билан оғриган кишилар ҳатто дардларини енгиллаштира олар эканлар.

Ўз-ўзидан кўринадики, энг замонавий, жуда янги фармацевтик дори-дармонларгина эмас, балки ўрнида айтилган, далда берувчи оддий сўз асаб системасига ва ички организмларимизнинг ишлашига жуда катта ижобий таъсир кўрсата оларкан. Шунинг учун иложи борича ширинсухан, хушмуомала бўлишимиз ҳар биримизнинг саломатлигимизни сақлашда муҳим омил бўлади. Ҳолва деган билан оғиз чучимайди, деганларидек, ширинсўзлик ҳам самимий, ўрни билан айтилса кишига ижобий таъсир кўрсатади.

Инсоннинг асаб системаси тўқималари ҳам худди мушаклар сингари машқ қилиб туришни талаб қилади. Медик олимларнинг аниқлашларича, ақлий меҳнат билан узлуксиз шуғулланувчи кекса кишиларда атеросклероз хасталиги бекор дам олиб юрадиган кишиларга нисбатан, камроқ, секинроқ ривожланар экан. Машҳур ёзувчи Лев Николаевич Толстой то умрининг охирги дамларигача иш столида қўлёзмаларни ишлаган, шоир Гёте «Фауст»ини 82 ёшида ёзиб тугатган, академик В. А. Обручев 93 ёшида ҳам ақл бовар қилмайдиган фикрлаш қобилиятига эга бўлган. Машҳур физиолог олим Н. Введенский «кўп ишлашдан эмас, балки ёмон ишлашдан киши жуда чарчайди» деган эди. Демак, бизнинг ички кучимиз чарчашдан, аниқроқ айтганда доимий мазмунли иш туфайли ошиб борар экан. Ҳозирги биохимик тадқиқотлар толиқишимизни ақлий меҳнат туфайли эмас, балки ташвишимиз туфайли юз беришини кўрсатмоқда. Буни ювенологлар афоризм тарзида қуйидагича ифодалайдилар: «Соғлом тан — соғлом ақлнинг мевасидир».

Баъзи кишилар борки, сал тоблари бўлмай қолса, дарров тушкунликка бериладилар. Бундай кишилар ўзларининг «ўз ёғларига қовуради»лар, бекорга нолийдилар, натижада касалликка касаллик қўшиб оладилар.

Мана, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, тўрт марта СССР Давлат мукофоти лауреати, авиадвигателлар конструктори, академик Александр Александрович Микулиннинг ҳаётидан бир лавҳа билан танишинг. Машҳур олим эллик ёшида юрак-қон томири хасталигига чалиниб, врачлар назоратида даволанди. Унга пенсия тайин этилиб, инвалидга чиқарилди. Ҳатто баъзилар ундан умидини узган эди. Аммо А. Микулин ўз куч-қувватига, иродасига, саломатлигига ишонди. У руҳий кечинмаларини ўзи бошқара билди. Буни у амалда ҳам исбот қилди. Ҳозир машҳур олим Александр Александрович 85 ёшини тўла ижод кучи сақланган ҳолда кутиб олмоқда.

Кўринадики, узоқ яшаш мумкин, лекин уни ўзимиз кўп ўйлаш, чарчаш, асабийлашиш, тушкунликка тушиш каби ҳолатлар билан қисқартириб қўямиз. Ана шунинг учун аввало ўз-ўзимизни бошқаришни ҳам билишимиз керак. Руҳий тушкунликка берилган баъзи кишилар, ўзлари ҳали ёш бўлсалар ҳам, «менинг юрагим ёмон, тез ўлиб кетсам керак», деб ваҳима қиладилар. Иродали кишилар уларга тасалли беришади. Унақа ёмон хаёлларга борманг, камида юз йил яшайман деб ният қилинг. Яхши ният — ёрти мол...» Мана шу кишининг тасаллиси умрга умр қўшади. Қўрқоқлик, умидсизлик, ўз-ўзини бошқармаслик, албатта асабни ва умрни эговлайди.

Узоқ яшашнинг яна муҳим бир омили, овқатланиш жараёни, парҳез қилишимиздир. Врачларнинг тасдиқлашича, киши танасида ёғнинг миқдори ошуви қон босими ва атеросклероз касаллигига олиб келади. Шуни назарда тутганда, ҳамма нарса меъёрида бўлиши керак. Ўз вақтида, етарлича овқатланиш, жисмоний тарбия билан шуғулланиш, ижодий иш қилиш, беҳудага ҳаяжонланмаслик каби одат-фазилатларни ўзига байроқ қилиб олган киши узоқ яшашга замин тайёрлаган бўлади. Биламизки, кавказлик абхазлар жисмоний меҳнат билан актив шуғулланадилар. Шунинг учун улар узоқ яшайдилар. Яқинда Ер шарида одамлар узоқ яшайдиган яна битта жой аниқланди. Бу ер — Экваторнинг жанубий қисмида жойлашган. Бу ерда яшовчи ҳунармандлар жисмоний ва ақлий саломатликлари сақланган ҳолда ўртача 130 йил умр кўрар эканлар. Қарангки, бу жой ҳинд афсоналарида абадийлик рамзи этиб тасвирланган. Европа олимлари бу ерни тадқиқ этдилар: бу жаннатмакон ўлкада ҳарорат доим ўн тўққиз даража бўлиб, йил давомида ҳаммаёқ яшиллик билан қопланиб ётаркан. Европаликлар «Ҳақиқий эрам боғи шу ер экан» деган хулосага келдилар.

Биз юқорида айтганимиздек, узоқ яшашнинг яна бир омили парҳез ҳисобланади. Ҳозирги замон кишилари ўта тозаланган озиқ-овқатларни тановул қиладилар. Масалан, уннинг юқори нави, қанднинг оппоқ қилиб тозаланганини ва ҳоказо... Экваторнинг узоқ яшовчи аҳолилари эса, қанднинг рафинация қилинмаган маҳаллий навини истеъмол қиладилар. Бунда комплекс биологик актив моддалар бўлиб, у инсон организми учун зарурдир. Аммо биз истеъмол қиладиган рафинация қилинган қанд эса, химиявий модда — сахарозанинг деярли ўзидан иборатдир.

Олимларнинг фикрича, инсон саломатлиги учун туз ҳам салбий таъсир кўрсатаркан. Женевада бўлиб ўтган Жаҳон Соғлиқни сақлаш ташкилоти сессиясида қон босими хасталиги муҳокама қилиниб, кўплаб жойлардаги шароитлар текширилди. Натижада меъёридан ортиқ туз истеъмол қилиш қон босими касалига олиб келади деган хулоса чиқарди. Чунки туз инсон организмидаги биохимик жараёнларни ўзгартириб юбориб, қон босимининг ошишига олиб келар экан.

Умуман оз-оздан, тез-тез ва ўз вақтида овқатланиш, витаминли нарсаларни истеъмол этишни ҳар бир киши ўзига одат қилиб олиши керак, бу ўз навбатида саломатликни яхшилашга олиб келади. Шунингдек, узоқ яшаш учун энг аввало одам ўзини идора қилишга, овқатланиш режимига ва ишга ижодий ёндошиб, илҳомланиб ишлашга ҳаракат қилиши керак. Шу қоидаларга риоя қилинса, ювенология ходимлари юқорида зикр қилган дастлабки омиллар келажакда самара беришига катта ишонч билдирса бўлади.

А. ИКРОМОВ,
Т. РАСУЛЕВ.

Тельман номидаги маданият ва истироҳат боғи яна томошабинлар билан гавжум бўлиб қолди. Бу ерда қардош Чехословакиядан келган «Оймома парк» янги аттракционларини намойиш қилмоқда.

СУРАТДА: «Оққуш» номли аттракцион. Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

АДАБИЙ ТАНҚИД ТАҲЛИЛИ

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

Ёзувчи, шоир, драматург услуби ҳақида кўп илмий ишлар қилинган, тадқиқотлар олиб борилган. Услубнинг назарий аспектлари ўрганиб чиқилган. Гарчи бу борада турли фикрлар, қарашлар мавжуд бўлса-да, асосан маълум бир хулосага келинган. Айрим адиблар услубига бағишланган тадқиқотлар, монографиялар ҳам анчагина. Бироқ, танқидчи, адабиётшунос олим услуби нисбатан кам ўрганилган соҳа дейиш мумкин. Шу жиҳатдан қараганда ёш тадқиқотчи Ўрол Ўтаевнинг яқинда нашрдан чиққан «Танқид ва услуб» китоби диққатга сазовордир.

Маълумки, адабиётшунос ҳақида, унинг ижоди борасида фикр юритиш бир қадар мушкул иш. Бу ишга жазм қилган одам ҳаётни ёзувчидек кўра билиши, адабиётни эса олимдек таҳлил қила олиши лозим. Тадқиқотчи объект қилиб олган асарни тўғри ёки нотўғри баҳолаганини айтиш учун бу ҳақда фикр юритаётган танқидчи ҳам ўша асар мазмунини, ёзувчи маҳоратини пухта билиши даркор. Ў. Ўтаевнинг китобини ўқиб чиқар эканмиз, ёш тадқиқотчи ана шу масъулиятни чуқур ҳис қилиб, текшириш олиб борганига амин бўламиз. У китобнинг «Адабий танқид таҳлили» бобида ўзбек адабиётшунослиги ва адабий танқиднинг аҳволини ўрганишга киришилган йилларни, бу борада қайси олимлар қандай ишлар олиб бораётганини, қисқача бўлса-да, кўрсатиб ўтади ва уларга ўз муносабатини билдиради.

Ўрол Ўтаев танқидчи ва адабиётшунос олимлар ижодини тематик планда таҳлил қилади. Назаримизда, бу тўғри йўлдир. Бунинг учун лоақал китоб бобларига эътибор берайлик: «Бадиий асар баҳонасида», «Далиллаш санъати», «Танқидчи — ижодкор», «Портрет маҳорати» ва ҳоказо. Муаллиф, шунингдек, адабиётшуносларимиз маълум бадиий асарларни таҳлил қилиш баҳонасида ўзбек адабиёти ва умуман совет адабиётига хос бўлган проблемалар ҳақида фикр юритилаётганликларини алоҳида таъкидлаб ўтади. Шуниси қувонарлики, ёш тадқиқотчи қайси олим ва танқидчи ижодига мурожаат қилмасин, унинг ўзига хос ижодий услубини аниқлашга интилади. Бошқача қилиб айтганда, танқидда услубнинг роли нечоғли муҳим эканлигини таъкидлаш мазкур китобнинг бошидан охиригача қизил ип бўлиб ўтган.

Ёш танқидчининг бу китобини ўқиганимда, машҳур совет ёзувчиси В. Катаевнинг «Хаёл чечаклари» китобини эсладим. Услубни кўрсатишда ёш тадқиқотчи устоз адибдан кўп нарса ўрганган дейиш мумкин. В. Катаев ўз асарида И. Бунин, А. Блок, В. Маяковский асарларидан парчалар келтиради-да, «мана бу Бунин, мана бу Маяковский, мана бу Блок» дейди. Ў. Ўтаев ҳам бирон-бир адабиётшунос олим услубини кўрсатиш учун унинг турли мақола ёки китобидан мисоллар келтириб, ҳар доим ўз услубига содиқ қолганини далиллайди. М. Қўшжонов, Л. Қаюмов, О. Шарофиддинов, И. Ғафуровлар ижодига бағишланган саҳифаларда буни айниқса, аниқ сезиш мумкин. Муаллиф қайси танқидчи ижоди ҳақида фикр юритмасин, унинг ютуқларини ҳам, нуқсонларини ҳам рўй-рост айтади.

Китобнинг «Адабиётимиз жонкуяри», «Маҳоратшунос олим», «Образларнинг қайта туғилиши» деб номланган боблари етук адабиётшунос олим, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Матёқуб Қўшжонов ижодига бағишланган. Бу мақолаларни ўқир эканмиз, Ў. Ўтаев олим ижодини, унинг ўзига хос услубини, ижодининг асосий мағзини ташкил этувчи қирраларини чуқур ўрганганини пайқаймиз.

Бадиий асарлар ҳақида ўқимишли мақолалар, монографиялар ёзиш анча қийин вазифа. Ана шу мақолалар, адабиётшуносликка доир китоблар ҳақида ўқувчини зериктирмайдиган тадқиқот ёзиш яна ҳам қийин. Ў. Ўтаевнинг китобини ўқиган китобхон муаллиф ўз фикрини иложи борича қизиқарли, жонли тилда ифодалашга интилганини сезади, албатта.

Тўғри, китобда мисоллар, исм-фамилиялар, асарлар саноғи меъёридан бироз ошиб кетгандек кўринади. Эҳтимол, бу тадқиқотнинг характери, авторнинг услуби билан боғлиқдир. Лекин шуниси муҳимки, ёш тадқиқотчи қийин мавзуга қўл урган ва уни ишонарли ёрита олган. Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти томонидан «Мунаққиднинг биринчи китоби» сериясида чоп этилган бу китоб ўзбек адабиётшунослиги ҳақидаги етук тадқиқотлардан бири бўлиб қолишига ишонамиз.

М. ҲАЗРАТҚУЛОВ.

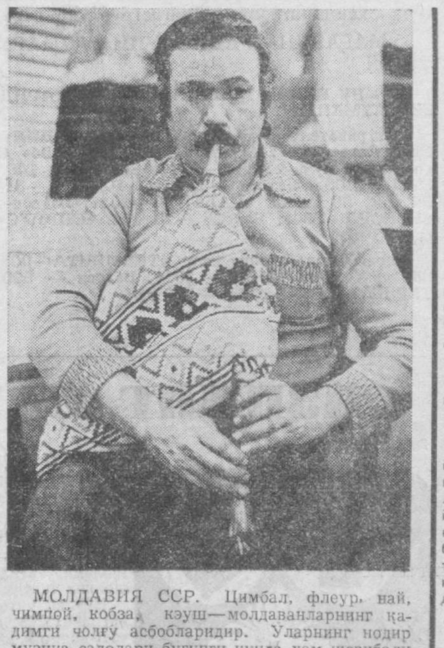

МОЛДАВИЯ ССР. Цимбал, флеур, най, чимпой, кобза, кэуш — молдаванларнинг қадимги чолғу асбобларидир. Уларнинг нодир музика садолари бугунги кунда ҳам жозибали жаранглайди. Чолғу асбобларини ясаш машаққатли иш бўлиб, усталардан юксак музика маданиятини, махсус билим ва кўникмаларини талаб этади. Миллий чолғу асбобларини ясаш сирлари авлодлардан авлодларга ўтиб келган. Бугунги кунда молдаван чолғу асбобларини ясаш билан республика Маданият министрлигининг амалий санъат тажриба ишлаб чиқариш цехининг усталари шуғулланадилар.

СУРАТДА: чолғу асбоби биринчи синовдан ўтмоқда. Халқ устаси Т. А. Олэреску ўзи ясаган чимпойда куй ижро этмоқда.

М. Потирник фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

● Ҳар тўғрида

ЙЎЛДАГИ БУҒУ

Стокгольм марказида истиқомат қилувчи фрау Свенсон эрта тонгда ўз уйи балконига чиқди-ю, даҳшатдан қотиб қолди. Балконда бўй баравар буғу унга термулиб турарди. Хўжайиннинг ташқи қиёфасидан қўрқиб кетган буғу бир зумда қўшни балконга сакраб ўтди-да, кўздан йўқолди.

Сўнгги вақтларда буғулар тез-тез Стокгольм ва бошқа швед шаҳарларининг меҳмонлари бўлишяпти. Уларнинг кўпайиши йўл назоратчилари ишини ҳам қийинлаштирмоқда. Фақат ўтган йили мамлакатда буғулар билан автомобилларнинг 3500 марта тўқнашиб кетганлиги қайд қилинди. Натижада 20 киши ҳалок бўлди, 50 га яқин одам жароҳатланди.

Кутилмаганда шаҳар марказида пайдо бўлаётган буғулар йўл ҳаракатига ҳалақит бер- япти. Яқинда бир буғу сабабли пойтахт метроси уч соатча тўхтаб қолди. Фақат махсус пистолетдан қилинган наркотик укол натижасида уни издан олиб ташлашга муваффақ бўлинди.

Швецияда буғунинг ашаддий душмани — бўриларнинг йўқ қилиб юборилиши натижасида буғулар сони тобора ортиб боряпти. Мутахассисларнинг таҳминига кўра ҳозир мамлакатда 400 мингга яқин буғу мавжуд. Ҳар йили бир буғунинг ўртача 2—3 тадан болалаши ҳисобга олинса, йил сайин уларнинг сони қанчага ошиши ҳаммага аён бўлади.

АВТОМОБИЛЬ ЎҒРИЛАРИ

Автомобиль ва унинг эҳтиёт қисмларини ўғирлаш АҚШда ҳали яширин наркотиклар савдоси сингари кенг тус олмаган бўлса-да, бироқ федерал қидирув бюроси директори Уильям Уэбстернинг фикрича яқин кунларда унга етиб олиши мумкин.

Пештахта тагидан янги маркадаги машиналар учун эҳтиёт қисмлар сотувчи магазин эгалари мўмай даромаддан ташқари ўғриликдан келаётган устама фойдадан янада бойимоқдалар. Натижада улар текин пул топиш учун бу йўлда янги-янги қабиҳ ишларга қўл уришяпти.

Автомобиль ўғрилари ўз группаларига эга. «Ньюсуик» журнали яқинда бир гуруҳ жиноятчилар ишининг фош этилиши ҳақидаги мақолани босиб чиқарди. Унда қайд қилинишича, бир группа ўғрилардан «Крайслер» йиғув конвейеридан ўғирланган 7 мингдан ортиқ стартёр ва тақсимлагич топилган. Ўғирланган моллар Далласдаги эҳтиёт қисмлар билан савдо қилувчи магазинга топширилаётганда қўлга туширилди. 15—20 ёшли йигитлардан ташкил топган бу группага тажрибали жиноятчилар бошчилик қилишган.

Уэбстер яқинда сенат комиссияси йиғилишида қилган ўз докладида автоўғриликни энг «оғир жиноят» ҳисобловчи давлат қонунини ёқлаб чиқди. Бироқ, шунга қарамай Қўшма Штатларда автомобиль ва унинг эҳтиёт қисмларини ўғирлаш кун сайин авж оляпти.

● ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

СИГАРЕТЛАР «ЧЕКИЛМАСИН!»

Данияда савдога қалбаки сигаретлар чиқарилди. Мазкур сигаретлар ва уларнинг кутичада жойланиши худди одатдагидек. Лекин уларга тамаки ўрнига мантол шимдирилган махсус пахта жойланган. Кутича устига «Чекилмасин!» деб ёзилган. Бу турдаги сигаретлар чекишни ташловчиларга ёрдам беришга қаратилган. Чекмовчилар эса, у билан ўз ашаддий кашанда дўстларини сийлашлари мумкин.

СЎРАГАН ЭКАНСИЗ...

НАҲОРДА СУВ ИЧИШ ЯХШИМИ?

Эрталаб наҳорга ва овқатланаётган пайтда сувни қандай ичиш мумкин? Умуман, сув ичиш фойдалими?

Қ. ЗАРИПОВ, ишчи.

Наҳорга ичилган сув, айниқса, совуқ сув, газ сув, шунингдек, бир оз ширин ичимликлар, ширин шарбатлар ичак перистальтикасини кучайтиради ва ични юриштиради. Шунинг учун қабзиятдан азият чекаётган кишиларга наҳорга бир стакан совуқ сув ёки ширин совуқ шарбат ичиш тавсия этилади.

Ёғли овқат егандан кейин совуқ сув ичиш зарарли. Бундай таом меъдада узоқроқ туради, агар кўп сув ичилса, меъда янада тўлиб, чўзилиб кетади. Қорин қаппайиб, одам ўзини ноҳуш сезади. Бундан ташқари, тўлиб кетган меъда ичак перистальтикасини рефлектор тарзда кучайтириб, ични суради. Ёғли овқат егандан кейин, яхшиси озгина иссиқ чой ичиш керак.

Озишга ҳаракат қилаётган кишилар овқатланаётган пайтда сув ичмасликлари керак.

Ҳўл мева егандан кейин дарров сув ичманг. Бунда ичак жуда дам бўлиши мумкин. Қуруқ нарсаларни: бутерброд, пирог, сухари, печенье еяётганда суюқлик ичиш мумкин.

Бироқ, шуни унутмаслик кераки, бир кунда ичиладиган суюқлик бир ярим литрдан ошмаслиги лозим.

Суюқликни жуда кўп ичмаган маъқул, бу ҳатто зарарли; бунда организмдан қимматли махсус моддалар, жумладан минерал тузлар ва витаминлар ювилиб кетади. Бундан ташқари, суюқликни кўп ичганда юрак-томирлар системаси ва ҳазм органлари фаолиятига ноҳуш таъсир кўрсатади.

Шуни назарда тутингки, иссиқ ва илиқ ичимликлар совуқ ичимликларга нисбатан тезроқ сўрилади ва ташналикни босади.

Суюқликни кўп ёки кам ичишни врач медицина кўрсатмаларига биноан белгилайди.

М. Орифжонова тайёрлаган.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Ф. РАҲМАТУЛЛАЕВА: Мен корхонада кундузи ишлаш билан бирга кечқурун Тошкент Давлат университетининг кечки бўлимида ўқийман. Шунинг учун ҳам мени бир нарса қизиқтиради. Айтингчи, мен бир ҳафтада неча соат ишлашим мумкин?

Жавоб: СССР Министрлар Советининг 1959 йил 2 июлдаги 720-сонли қарорига мувофиқ ишдан ажралмаган ҳолда кечки ва сиртдан олий ўқув юртлари ва ўрта махсус билим юртларида ўқийдиган студентлар учун бир қатор яратилган имтиёзлардан бири — 10 ўқув ойи мобайнида диплом ишини бажариш (ишлаш) ёки давлат имтиҳонларини топширишдан олдин олти кунлик иш ҳафтаси мавжудлигида машғулотларга тайёргарлик кўриш учун иш ҳақининг 50 проценти миқдорида иш ҳақи сақланган ҳолда (минимал иш ҳақидан кам бўлмаган шарт билан) ҳафтада бир кун ишдан бўш бўлиш ҳуқуқига эгадирлар.

Беш кунлик иш ҳафтаси мавжуд ҳолда ишдан бўш бўлиш кунларининг сони иш сменасининг қанча давом этишига қараб белгиланади. Бунда ишдан бўш бўлиш соатлари сақланиб қолган бўлиши керак.

⁂

А. ВАФОЕВ, С. КАРИМОВ: Бизларни ҳовли жойи бўлган кишилардан, шунингдек, уйни ижарага қўйган кишилардан қандай тартибда солиқ олиш қизиқтиради. Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: СССР Олий Совети Президиумининг тегишли Фармонларига биноан, асосий ишлаб турган жойидан ташқари, шунингдек бирор корхона ёки ташкилотда ёлланиб ишламасдан аҳолига тегишли қонунлар билан чекланмаган хизматлар кўрсатадиган, хоналарини ижарага топшириб, даромад қиладиган гражданлар молия органлари томонидан ҳисобга олинадилар ва уларга солиқ солинади. Ана шу Фармонларга биноан солиқ ҳисоблаш юзасидан бир қанча имтиёзлар белгиланган. Масалан, косибчилик билан шуғулланувчи гражданларнинг бир йиллик даромади 720 сўмдан ошмаса, солиқ тўлашдан тўла озод этиладилар. Агар даромади 721 сўмдан 3000 сўмгача бўлса солиқ ишчи ва хизматчиларнинг маошидан ҳисобланадиган ставкада олинади.

Хоналарни ижарага берадиганларнинг бир йиллик даромади 300 сўмдан ошмаса, солиқ олинмайди. Биринчи ёки иккинчи группа Улуғ Ватан уруши инвалидлари даромадларининг умумий миқдори қанча бўлишидан қатъий назар, даромад солиғи тўлашдан тўлиқ озод этилганлар.

Шаҳарда яшовчи ишчи ва хизматчиларнинг фойдаланиб турган ер майдони 0,15 гектаргача бўлса, даромад солиғи олинмайди. Агар ер майдони 0,15 гектардан ошса, даромад солиғи умумий ер майдони ҳажмидан уйлар, ёрдамчи бинолар, чакалакзорлар, жарликлар, ўрмон жойлар, жамоат фойдаланиб турган йўллар билан банд бўлган ерлар чегирилиб, қолган қисмига шаҳар яқинида бўлган қишлоқ райони учун белгиланган қишлоқ хўжалиги ставкасида солиқ ҳисобланади.

Шаҳарда шахсий иморатлари бўлган гражданлар иморатларининг ўтган йилги страхование баҳосининг бир проценти миқдорида иморат солиғи, умумий ер миқдорининг ҳар бир квадрат метрига 1,8 тийиндан ер рентаси тўлайди. Ҳисобланган солиқ суммаси учга бўлиниб, 20 мартда, 20 апрелда ва 20 майда тўланади.

Ҳамшаҳарларимиз хизматида

САЙРОҚИ ҚУШЛАРГА ИШҚИБОЗ БЎЛСАНГИЗ...

Фақат болаларгина эмас, балки катта ёшдагилар ҳам уй ҳайвонларини меҳр билан парвариш қилишади. Улар уйларида балиқ аквариумлари ташкил қилишади, сайроқи қушларни боқиш билан шуғулланишади. Агар Сиз шундай ишлар билан шуғулланишга жазм этган бўлсангиз, шаҳримиздаги зоология магазинларига ташриф буюришингизни маслаҳат берамиз. Бундай магазинлардан бири ҳайвонот боғига кираверишда жойлашган. Волгоград кўчасидаги 11-уйда 2-магазин (телефони 77-24-45) жойлашган. «Марказ—5» кварталида истиқомат қилувчилар Ленин проспектидаги 66-уйга жойлашган 3-магазин хизматидан баҳраманд бўлишлари мумкин. Каблуков кўчасидаги 14-магазин (телефони 32-08-67) магазинида ҳам кўплаб ишқибозларни учратасиз.

Юқорида биз келтириб ўтган магазинлардан ҳар хил ҳажмдаги аквариумларни ва уларга керакли жиҳозларни, қушлар учун ҳар хил қафасларни, уларнинг дон-дунларини харид қилишингиз мумкин. Бундан ташқари ушбу магазинларда қушларни парвариш қилиш билан боғлиқ қимматли маслаҳат ва йўл-йўриқлар ҳам берилади.

Уй-рўзғор ташвишида

ДЕРАЗА ОЙНАЛАРИНИ ЮВГАНДА

Бунда аввало дераза ойналарининг чанги артилади, кейин сувга қорилган бўр суриб ёки махсус суюқлик билан тозаланади. Бўрни юпқа қатлам қилиб бир текис суриш, қуриганидан кейин туки ёпишиб қолмайдиган латта билан, кейин газета билан артиш лозим.

Ойнада қотиб қолган бўёқ доғларини бритвада, хавфсиз устара пичоғида қириб кетказиш мумкин. Янги мойли бўёқ эндигина теккан жойларни скипидарда ҳўлланган латта билан артиш керак. Пашша доғлари денатурат билан артилади.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИ

шаҳар ёшлари ва студентларига спектакллар намойиш қилиш ойлиги

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

1/IV да — АИДА.
2/IV да—ДОН-КИХОТ.
3/IV да — ДИЛОРОМ.
4/IV да — СПАРТАК.
5/IV да — ЧИО-ЧИО-САН.
6/IV да — ТОҲИР ВА ЗУҲРА (12.00), МУҲАББАТ ВА ШАМШИР (19.00).
8/IV да — МАЙСАРАНИНГ ИШИ.
9/IV да — ОҚҚУШ КЎЛИ.
10/IV да — СЕВГИ ҲАҚИДА ҚИССА.
11/IV да — ДУНЁНИНГ ЯРАТИЛИШИ.
12/IV да — КАРМЕН.
13/IV да — ЭТИК КИЙГАН МУШУК (12.00), ЖИЗЕЛЬ (19.00).
15/IV да — БУРОН.
16/IV да — КОРСАР.
17/IV да — ФЛОРИЯ ТОСКА.
18/IV да — МУҲАББАТ ВА ШАМШИР.
19/IV да — РИГОЛЕТТО.
20/IV да — ЗОЛУШКА (12.00).
21/IV да — КОНЦЕРТ.
23/IV да — ИСПАН МИНИАТЮРАЛАРИ.
24/IV да — СЕВИЛЬЯ САРТАРОШИ.
25/IV да — БИР АКТЛИ БАЛЕТЛАР.
26/IVда — ПЕТР БИРИНЧИ.
27/IV да — СЕВГИ ҲАҚИДА АФСОНА.
30/IV да — ДУНЁНИНГ ЯРАТИЛИШИ.

Билетлар театр кассасида соат 11.00 дан бошлаб сотилади. Телефон 33-90-81.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
3—20 АПРЕЛЬ КУНЛАРИ

Ленинград давлат муз устида балетининг

ТОМОШАЛАРИ

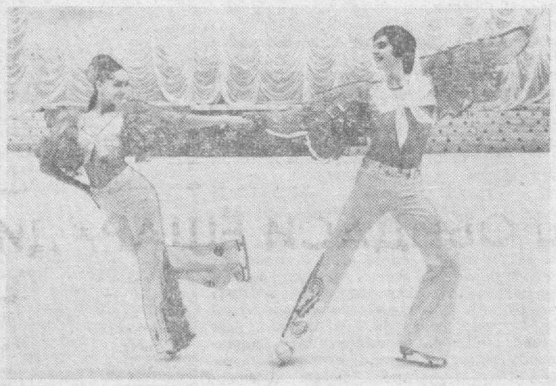

ҚАТНАШАДИЛАР:

ЛЕНИНГРАД ДАВЛАТ МУЗ УСТИДА БАЛЕТИНИНГ СОЛИСТЛАРИ:

XI Олимпиада ўйинларининг ва жаҳон, Европа биринчиликларининг кумуш медаль совриндори, халқаро классдаги спорт мастери

Людмила СМИРНОВА

XI Олимпиада ўйинлари чемпиони, Жаҳон ва Европа биринчиликларининг тўрт марта чемпиони, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери

Алексей УЛАНОВ

РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар:

Лариса ЛИТВИНЕНКО ва Ирина ФИЛИППОВА.

Томошалар соат 19.00 да, шанба ва якшанба кунлари соат 15.00 ва 19.00 да бошланади.

Шанба ва якшанба кунлари спектакль тугашига шаҳар транспортининг ҳамма турлари спорт зали олдига томошабинларни ташиш учун берилади.

Билетлар спорт зали, Свердлов номли концерт зали ва бошқа театрларнинг кассаларида ҳамда район кассирлари томонидан сотилади.

46-07-52, 46-03-12 телефон номерлари бўйича справкалар олиш мумкин.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«УЗГИПРОТЯЖПРОМ» ЛОЙИҲА ИНСТИТУТИГА
бўёқчи, сувоқчи, кошинкор, дурадгор, паркет қопловчи, бетончилар.

КИРОВ РАЙОНИДАГИ ЕНГИЛ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА
молия бўлимига, болалар комбинатига катта бухгалтерлар, табелчилар, ҳисобчи-контролёрлар, ишлаб чиқариш цехларига фаррошлар, муқоваловчилар.

КИРОВ РАЙОНИДАГИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ТАШКИЛОТЛАРИГА
қурувчи-инженерлар, ҳисоб-китоб бўлимларига катта бухгалтерлар, бухгалтер-кассирлар, катта машинисткалар.

КИРОВ РАЙОНИДАГИ АЛОҚА ТАШКИЛОТЛАРИГА
радиоалоқа ва радиоэшиттириш инженерлари, радиолаштириш аппаратларига хизмат кўрсатувчи электромеханиклар, электромонтёрлар.

ЛЕНИН РАЙОНИДАГИ ТАШКИЛОТЛАРГА
слесарь-сантехниклар, газ-электр пайвандчилар. Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»нинг
3-ЙИРИК ПАНЕЛЛИ УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИ ЗАВОДИГА
дурадгорлар, сувоқчилар, бўёқчилар, операторлар, такелажниклар, электр сим ўровчилар, юк ортувчилар, слесарь-сантехниклар ускуналар ва кўприкли кранларни ремонт қилувчилар пайвандчилар, кранчилар, бетон қориш машинасининг машинистлари, қолипловчилар, арматурачилар, навбатчи электриклар ва электромонтёрлар, контролёрлар, электрокарчилар, фаррошлар, лаборантлар.

ФРУНЗЕ РАЙОНИДАГИ ҚУРИЛИШ ТРЕСТЛАРИГА
трестлар ва заводларга бош бухгалтерлар, контроль-ревизия бўлимларининг ходимлари

МУРОЖААТ УЧУН АДРЕСЛАР:

МАРКАЗИЙ ПУНКТ—Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
ЛЕНИН РАЙОН ПУНКТИ — Т. Шевченко кўчаси, 56-уй.
ОКТЯБРЬ РАЙОН ПУНКТИ—У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
ЧИЛОНЗОР РАЙОН ПУНКТИ—2-квартал, 3-уй.
ФРУНЗЕ РАЙОН ПУНКТИ—Ш. Руставели кўчаси, 38-уй.
ҲАМЗА РАЙОН ПУНКТИ—М. Ҳасанова кўчаси 3-уй.
КУЙБИШЕВ РАЙОН ПУНКТИ—К. Маркс кўчаси, 59-уй.
КИРОВ РАЙОН ПУНКТИ—Энгельс кўчаси, 89-уй.
С. РАХИМОВ РАЙОН ПУНКТИ—Қорасарой кўчаси, 270-уй.
А. ИКРОМОВ РАЙОН ПУНКТИ—22-квартал, 13-уй.
СЕРГЕЛИ РАЙОН ПУНКТИ—район ижроия комитети, Совет Армияси хиёбони.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 26/III да **Истеҳком** (12.00), 27/III да **Инқилоб тонги.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26/III да **Ур, тўқмоқ** (12.00), **Тўйдан олдин томоша** (19.30), 27/III да **Ур, тўқмоқ** (12.00), **Олтин камар** (19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/III да **Отилмаган ўқ** (12.00, 15.00), 27/III да **Чандиқлар** (12.00, 15.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **ўқувчиларнинг баҳорги каникул кунларида «Шерлар орасида» аттракциони иштирокида «Чебурашка ва тимсоҳ Генанинг цирркдаги ғаройиб саргузаштлари» болалар учун қувноқ томошалар** (11.00, 14.00, 17.30).

КИНО

26 МАРТДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР

«ЧОР САМОДЕРЖАВИЕСИГА ҲУЖУМ»— **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«ПЛАНЕТАНИНГ КЕЛАЖАГИ»— **Москва.**

«ЕЛЕНА ОБРАЗЦОВА КУЙЛАЙДИ»— **Восток.**

КИНОЛЕНИННОМА ХРОНИКАЛ ФИЛЬМЛАР:

«ҚАЛБЛАРИМИЗДА ЛЕНИН» — **Искра** (19.45).

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТАЙГА ҲОКИМИ ИЗИДАН» — **Дружба** (20.45, жавоб берувчи автомат 66-45-75). **Навоий номли** (18, 19.30).

«ХОТИН КЕТДИ»—**Мир** (тоқ соатларда, телефон:91-08-30).

«КУЗГИ МАРОФОН»— **Лисунов номли** (тоқ соатларда)

«ВАЛОҒАТГА ЕТГАН ЎҒИЛ» — **Тинчлик** (тоқ соатларда, телефон 53-86-07).

«ЁШ ХОТИН» — **Искра** (18, 19.45, телефон 39-11-76).

«ТЎЙЛАР МУБОРАК» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон: 91-10-51).

«ҲИССИЁТНИНГ ҚАЙТИШИ» — **К. Ёрматов номли** (тоқ ва жуфт соатларда, телефон: 24-22-66).

27 МАРТДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ЧОР САМОДЕРЖАВИЕСИГА ҲУЖУМ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«ҚИЗИЛ ЮЛДУЗЛИ ЁШЛИК»— **Пионер.**

«ЕЛЕНА ОБРАЗЦОВА КУЙЛАПДИ» — **Восток.**

КИНОЛЕНИННОМА ХРОНИКАЛ ФИЛЬМЛАР:

«ЛЕНИН ВА КРУПСКАЯ» — **Искра** (19.45).

«ДИВИЗИЯ БОШЛИҒИ АЛЕКСАНДР ПАРХОМЕНКО» — **Искра** (14.00).

«ЛЕНИН (Биографиясидан саҳифалар) — **Фестиваль** (11.00).

«ЛЕНИНГРАД ШАҲРИДАГИ ЛЕНИН БЎЛГАН ЖОЙЛАР» — **Навоий номли** (14.00).

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТАЙГА ҲОКИМИ ИЗИДАН» — **Дружба** (11, 12, 20.45), жавоб берувчи автомат 66-15-75), **Навоий номли** (11, 12.30, 14.10, 16.30, 18, 19.30).

ХОТИН КЕТДИ — **Мир** (тоқ соатларда, телефон: 91-08-30).

«КУЗГИ МАРАФОН» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда).

«ЁШ ХОТИН» — **Искра** (16, 18, 19.45), телефон: 39-11-76).

«ТЎЙЛАР МУБОРАК» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, 91-10-51).

«ҲИССИЁТНИНГ ҚАЙТИШИ»— **К. Ёрматов номли** (тоқ ва жуфт соатларда, телефон: 24-22-66).

Н. К. КРУПСКАЯ НОМЛИ ТОШКЕНТ ПЕДАГОГИКА БИЛИМ ЮРТИ

18 апрель соат 17.00 да билим юртини битирганлар билан

АНЪАНАВИЙ УЧРАШУВ ЎТКАЗАДИ

Билим юртининг адреси: Тошкент — 96, Муқимий кўчаси, 178-уй.

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

1 АПРЕЛЬ СОАТ 19.00 ДА

БУТУНИТТИФОҚ ПРОФЕССИОНАЛ БАДИИЙ КОЛЛЕКТИВЛАР КЎРИГИ-КОНКУРСИНИНГ ЛАУРЕАТИ

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС

«Шодлик» ансамблининг

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист
ВИЛОЯТ ОҚИЛОВА

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
ДИЛБАР ФАЁЗОВА

Солистлар: Ғуломжон ЁҚУБОВ, Дилором ҚАЮМОВА, Назира ШЕРАЛИЕВА, Назриддин ШЕРМАТОВ, Райҳон АБДУЛЛАЕВА, Лола ОҚИЛОВА, Карима ТОПИЛОВА, Саттор ИСЛОМОВ (оригинал жанр).

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ ПРОГРАММАНИ— **Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ҒУЛОМ ТОЖИАЪЛОЕВ олиб боради.**

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери Қодир МУМИНОВ.

Музика раҳбари — ИСМАТУЛЛА РАҲМАТУЛЛАЕВ.

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

ТЕЛЬМАН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА
ЧЕХОСЛОВАКИЯНИНГ «ОЙМОМА-ПАРК»
АТТРАКЦИОНЛАР КОМПЛЕКСИ

ИШЛАМОҚДА

Сирғанчиқ учадиган горка, автодром, қўнғироқли центрифуга, занжирли арғимчоқ, «Оққушлар» каруселли, болалар поезди, болалар карусели, тасодифлар хонаси, кегельбан, пинг-понг аттракционлари очилган.

Аттракционлар соат 15.00 дан 22.00 гача, шанба кунлари соат 12.00 дан 22.00 гача, ўқувчиларнинг каникул кунларида соат 12.00 дан 22.00 гача ишлайди.

«ОЙМОМА ПАРК»ГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

«Радио уйи» таклиф қилади

К. Маркс ва Киров кўчалари муюлишида, шаҳарнинг қоқ марказида жойлашган бу магазин тошкентликларга яхши таниш. Магазин реконструкция қилингандан сўнг харидорлар кўз ўнгида сифати бутунлай янгиланди — эндиликда теле ва радио товарлар сотишга ихтисослаштирилган магазин бўлиб қолди.

Магазинда намойиш зали очилган. Сотувга қўйилган барча маркадаги телевизорлар кенг хонада пештахталар устига қўйилган. Сотувчи-консультант сизнинг хоҳишингизга кўра телевизорни ишлатиб кўрсатади, ундан фойдаланиш қоидалари тўғрисида тушунтиради, уларнинг ҳар бирига техник характеристика беради.

Бу ерда эскирган теле-радиоаппаратларни қабул қилиш пункти бўлиб, уни янгисига алмаштиради. Эскирган радио аппаратларни топшириб, кредитга янги радиоприёмник расмийлаштиришингиз мумкин.

Агар Сиз радиоприёмник ёки телевизор харид қилсангиз, унда транспорт ҳақида ғам емасангиз ҳам бўлади. Махсус диспетчерлик пункти Сизнинг хоҳишингизга кўра харидингизни уйингизга элтиб беради.

55-МАГАЗИН «РАДИО УЙИ»ГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

СИЗ БУ ЕРДАН ҚУЙИДАГИЛАРНИ ХАРИД ҚИЛИШИНГИЗ МУМКИН:

проигривателлар ва радиолалар: «МЕЛОДИЯ—103», СТЕРЕО. Баҳоси — 210 сўм. «МЕЛОДИЯ—104» СТЕРЕО. Баҳоси—325 сўм. «УРАЛ—114». Баҳоси — 146 сўм. «СЕРЕНАДА—405». Баҳоси —55 сўм. «РЕКОРД—314». Баҳоси — 84 сўм, 50 тийин. «КАНТАТА—204». Баҳоси— 126 сўм; «РЕКОРД—354». Баҳоси —73 сўм. «СИРИУС—311». Баҳоси—93 сўм.

стереофоник усилителлар: «ТРЕМБИТА—002». Баҳоси—935 сўм. «ТРЕМБИТА— 101». Баҳоси — 590 сўм. «ЮПИТЕР-КВАДРО». Баҳоси — 860 сўм.

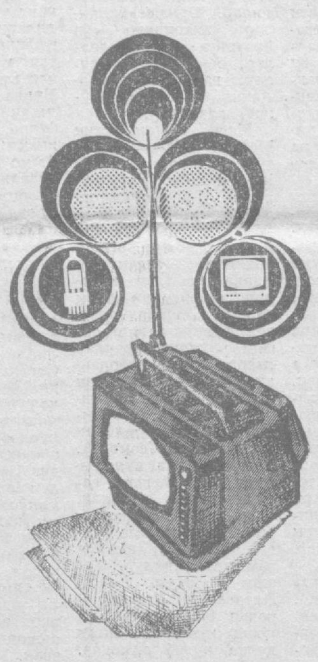

Ватанимиз саноати фойдаланишда қулай, чидамли телевизорларни ишлаб чиқармоқда.

ҲАММАБОП МАРКАДАГИ ТЕЛЕВИЗОРЛАРНИ МАГАЗИННИНГ ТЕЛЕВИЗОР БЎЛИМИДАН ТАНЛАШИНГИЗ МУМКИН:

оқ-қора тасвирли телевизорлар: «ИЗУМРУД—209», «ЧАЙКА—207», «КАСКАД—205», «ҚРИМ—218», «СЛАВУТИЧ—218», «БЕРЕЗКА—215»;

рангли тасвирда: «ЯНТАРЬ—714», Баҳоси — 680 сўм. «ЭЛЕКТРОН—718» Баҳоси — 755 сўм. «РАДУГА—716Д». Баҳоси 715 сўм. «ГОРИЗОНТ — 723». Баҳоси — 790 сўм. «ГОРИЗОНТ—728». Баҳоси — 720 сўм;

КИЧИК ҲАЖМЛИ КЎТАРИБ ЮРАДИГАН ТРАНЗИСТОРЛИ:

оқ-қора: «ЭЛЕКТРОНИКА ВЛ—100». Баҳоси —160 сўм. «ЮНОСТЬ Р—603». Баҳоси — 200 сўм.

рангли: «ЮНОСТЬ — 401». Баҳоси — 450 сўм. «ЮНОСТЬ—402». Баҳоси — 220 сўм. «ЭЛЕКТРОНИКА — 430». Баҳоси — 470 сўм.

«ТАШХОЗКУЛЬТТОРГ».

СИЗНИНГ БАҲОРГИ ЛИБОСИНГИЗ

Кийим қандай бўлиши керак — романтикми ёки спортчами, меҳмонга кийиладиганми ёки ишга— булар газмол танлашга, фасон, безак ва қўшимчаларга боғлиқдир.

Хотин-қизларнинг баҳорги костюмлари учун мода пишиқ газмоллар— ипакли, синтетик, «романтик» блузкалар учун ипгазлама, енгил газмоллар— крепдешин, сунъий ёки табиий шойини тавсия этади.

Кўйлак учун газмол танлашни унинг услуби белгилайди: енгил кўйлакка ҳилпираган газмол мос келади; иш кўйлаги эса, сидирға пишиқ газмолдан тикилади.

Ҳозир айни ёз либослари— сарафанлар, пляж ансамбллари, олди очиқ кўйлаклар ҳақида ўйлашнинг вақтидир.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

СИЗЛАРНИ «ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ»НИНГ Марказ—14 кварталида — Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли кўча, 3/1-уйда очилган кийимлар сотадиган «газмоллар ва кийимлар» янги магазинига таклиф қиламиз.

Сотувга ҳар хил газмоллар: оқ-қора хон атлас (баҳоси —8 сўм 60 тийин) ва гулли шойи (баҳоси —3 сўм 40 тийин), сунъий ипаклик (баҳоси—6 сўм), крепдешин (баҳоси — 11 сўм), ип-газлама (баҳоси— 2 сўм 10 тийин), паҳмоқ, саржа, жунли ва яримжун аралаш пижамобоп газмоллар чиқарилган.

Тайёр кийимлар бўлимларида— эркаклар плашчлари, курткалари, пальтолари, костюмлари, шимлари, пиджаклари, кўйлаклари; аёллар учун— сув юқтирмайдиган плашчлар, модали бичимдаги кримплен пальтолар, поролон аралаш кримплен пальтолар, мавсумий ва қишки пальтолар, гулдор кремплен, крепдешин, ацетат шойи, хон атласдан тикилган кўйлаклар; кримплен юбкалар, жинси ва кремплин сарафанлар, трикотаж полотнодан тикилган блузкалар бор.

Магазинга 17«э», 49-автобусларда, 21-троллейбусда, «Марказ—14 квартали» бекатигача бориш мумкин.

Иш вақти соат 10.00 дан 19.00 гача. Танаффус соат 14.00 дан 15.00 гача.

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ».

«УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

26 МАРТ— ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

15.00 Янгиликлар. 15.20 «Биринчидан ўнинчигача». Илмий-оммабоп фильм. 15.40 «Шахмат мактаби». «Оқ руҳ». 16.10 «Рус тили». 16.40 «Қизил погонлар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 17.45 «Халқ оҳанглари». 18.00 «Ўн етти ёшлилар». 1-эшиттириш. «Бировнинг дарди» мавзуида иншо. 18.45 «Капитан Врунгелнинг саргузаштлари». Кўп серияли телевизион мультфильм премьераси. 4, 5, 6-сериялар. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Кинотомошабин ҳамроҳи». 20.00 «СССР халқ артисти И. Петров куйлайди». Фильм-концерт. 20.20 «Ҳужжатли экран». 21.30 «Время» информацион программаси. 22.00 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — «Динамо» (М). В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.35)— «Дунё воқеалари». Информацион кўрсатув.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I.

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Сеҳрли қуш». Болалар учун мультфильм. 18.30 «Ўсмир ва қонун». 19.00 «Нукуснинг катта қурилиши» (рус.). 19.30 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.45 «Операда премьера». М. Ашрафийнинг «Муҳаббат ва шамшир» балети. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Ёшлик» куйлайди». Концерт. 21.30 Москва. «Время» информацион программаси. 22.00 «Ноз-неъмат бунёдкори». Сабзавоткорлар учун программа. 22.15 Халқаро театр кунига. «Театр ва замон». 23.45 Кўрсатувлар программаси.

27 МАРТ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время» информацион программаси. 9.40 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.05 Болалар учун «Айиқча Ниданинг саргузаштлари». Илмий-оммабоп фильм. 7, 8, 9-сериялар. 11.00 Г. Калау. «Этик кийган мушук». Евг. Вахтангов номли Давлат академик театрининг фильм-спектакли. Спектакль тугагач (13.00)— Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 «Беш йиллик байроқдорлари», «Ленинград уфқлари». Телевизион ҳужжатли фильм. 16.25 «Қизил погонлар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 17.30 «Миллионлар ленинча университети». «Оила ва жамият» 1-кўрсатув. Кўрсатувда фалсафа фанлари кандидати, КПСС Марказий Комитетининг пропаганда бўлими консультанти В. Ф. Правоторов ва фалсафа фанлари доктори, профессор А. И. Харчев иштирок этади. 18.00 «Ўн етти ёшлилар». 2-кўрсатув. «Салом, 10 «а». 18.45 «Капитан Врунгелнинг саргузаштлари». Кўп серияли телевизион мультфильм премьераси. 7, 8, 9-сериялар. 20.00 «Халқ оҳанглари». 20.15 «Бизни кечиринг». Телевизион бадиий фильм премьераси. Ю. Бондарёвнинг шу номли ҳикояси асосида. 21.30 «Время» информацион программаси. 22.05 «Халқаро театр куни». 23.20 «Дунё воқеалари». 23.35 Футбол бў- 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Алкоголизм». Врач суҳбати», йича халқаро ўртоқлик учрашуви. Болгария — СССР терма командалари 2-тайм. Софиядан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I.

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Яшил дори». Болалар учун мультфильм. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Интернационал дўстлик клуби». 19.15 «Иккинчи чўққи». Ҳужжатли телефильм. (рус.). 19.30 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.45 «Ижод саҳифалари». Назир Сафаров. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «СССР халқ артисти Галия Измайлова ижросида жаҳон халқларининг рақслари». 21.30 Москва. «Время» информацион программаси. 22.05 «Чорвачилик— зарбдор фронт». 22.20 «Ота» Бадиий фильм. (Венгрия). 23.50 Кўрсатувлар программаси.

II.

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Болалар учун фильм. «Дўстлар кулфатда синалади». 20.45 «Табиатга муҳаббат». «Қушларнинг баҳорги парвозлари» (рус.). 21.15 «Рус романси кечаси». 21.55 Халқаро театр кунига. «Островскийнинг уйи». Телеспектакль. 1-қисм (рус.).

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг Марказий лойиҳа-конструкторлик ва технология бюроси коллективи техник-эстетика бўлими мудири Н. М. Ларчикга турмуш ўртоғи

Комил Биляевич ТУКТАРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ленин район соғлиқни сақлаш бўлими, медицина ходимларининг район касаба союз комитети, 1-медицина-санитария қисми коллективлари даволаш қисми бўйича бош врач ўринбосари

Шодмон Султонович ҚОСИМХЎЖАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги— 32-57-83, совет қурилиш ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан мактаб ва олий ўқув юртлари—32-53-10; адабиёт ва санъат —32-56-81; ахборот— 33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими—33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари— 33-90-50.

26 МАРТ, 1980 й. Р—07149 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—2000.